

Indholdsfortegnelse

Ad punkt 2.2.	Cellerne	4
Ad punkt 2.3.	Gangarealer	7
Ad punkt 2.4.	Bade- og toiletfaciliteter.....	11
Ad punkt 2.6.	Opholds- og fritidslokaler	11
Ad punkt 2.7.	Besøgsafdelingen	15
Ad punkt 2.9.	Undervisningslokaler	15
Ad punkt 2.12.	Observations- og sikringscelle.....	16
Ad punkt 2.13.	Særligt sikrede celler	17
Ad punkt 3.1.	Besøgstider, bestilling af besøg og besøgsrum	18
Ad punkt 3.2.	Gårdtursforhold	21
Ad punkt 3.5.	Aftenaktiviteter og herunder pc'er på cellerne.....	23
Ad punkt 3.6.	Beskæftigelse og arbejdsmiljø.....	23
Ad punkt 3.7.	Telefonordningen	26
Ad punkt 3.11.	Kostpenge og købmandens priser.....	29
Ad punkt 3.12.	Købmandens varesortiment	31
Ad punkt 3.13.	Sengepladser på sygeafdelingen mv.	32
Ad punkt 5.1.	Personaleforhold	34
Ad punkt 5.3.	Narkotika	35

Ad punkt 5.4.	Undervisning	37
Ad punkt 5.5.	Personalets arbejdsmiljø	38
Ad punkt 5.7.	Køkkenforhold og selvforplejning for indsatte i frivillig enrum og for indsatte på den særligt sikrede afdeling.....	38
Ad punkt 5.8.	Fællesskab for indsatte på den særligt sikrede afdeling og for indsatte i frivillig enrum	41
Ad punkt 5.9.	Rensevæske	42
Ad punkt 6.1.1.	Håndjern	43
Ad punkt 6.1.2.	46
Ad punkt 6.2.6	Magtanvendelse	47
Ad punkt 6.3.1.	Sikringscelleanbringelse	48
Ad punkt 6.3.2.	54
Ad punkt 6.3.5.	55
Ad punkt 6.3.6.	56
Ad punkt 6.3.7.	58
Ad punkt 6.3.8.	59
Ad punkt 6.3.9.	59
Ad punkt 6.3.10.	70
Ad punkt 6.3.11.	77
Ad punkt 6.3.12.	80
Ad punkt 6.4.1.	Observationscelleanbringelse.....	82
Ad punkt 6.4.6.	84
Ad punkt 6.4.7, 6.4.9. og 6.4.11.	85

Ad punkt 7.	Opfølgning	86
Ad punkt 8.	Underretning	86

Den 11. april 2001 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 13. og 14. juni 2000 af Statsfængslet i Vridsløselille. I rapporten bad jeg fængslet og Direktoratet for Kriminalforsorgen om udtalelser mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg modtog herefter en udtalelse af 19. november 2001 fra direktoratet, vedlagt breve af 4. juli, 13. juli, 6. august, 31. august og 25. september 2001 med bilag fra fængslet.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 2.2. Cellerne

Under inspektionen blev enkelte af cellerne besigtiget, i alle tilfælde efter mit eller inspektionschefens valg. Inspektionen gav mig anledning til i den endelige rapport om inspektionen at udtale at cellernes vedligeholdelsesstand og indretning og vedligeholdelsesstanden for inventaret er meget varierende. Jeg bad statsfængslet om at oplyse om der eksisterer en løbende plan for vedligeholdelse af cellerne og inventaret.

Statsfængslet har oplyst at cellerne løbende bliver istandsat efter en konkret vurdering af hvor behovet er størst. Det samme er tilfældet for så vidt angår udskiftning og reparation af celleinventaret. Der eksisterer ikke nogen egentlig plan for vedligeholdelsen, men fængslet vurderer løbende hvor behovet er størst. Prioriteringerne kan hurtigt ændres pga. f.eks. hærværk eller udefrakommende skader (vandskader mv.).

Statsfængslet har videre oplyst at behovet for vedligeholdelse typisk, men ikke altid, vil være størst på enrumsafdelingerne. Det er fængslets opfattelse at overblikket over behovet for vedligeholdelse af celler og inventar er udmærket, og at en egentlig vedligeholdelsesplan næppe vil være et hensigtsmæssigt arbejdsredskab inden for dette område.

Direktoratet har henholdt sig til fængslets udtalelse og har herudover bemærket at der i fængslet er ansat fagligt kvalificeret personale som har den fornødne baggrund for at vurdere hvilke vedligeholdelsesarbejder der er mest påtrængende. I forbindelse med den generelle decentralisering inden for Kriminalforsorgens område har den almindelige bygningsvedligeholdelse fra og med 2000 været uddelegeret, og det er dermed fængslets ansvar at sikre en løbende vedligeholdelse. Dette er præciseret i fængslets resultatkontrakt for 2001 hvoraf det fremgår at fængslet inden for sit totalbudget er forpligtet til at afsætte de fornødne midler til at sikre en forsvarlig vedligeholdelsesstand. Der henvises i denne forbindelse til den seneste bygningsrapport.

Direktoratet har endvidere bemærket at det aktuelt overvejes hvorledes vedligeholdelsesplaner kan indgå som et aktivt styringsinstrument i forbindelse med den videre decentralisering inden for vedligeholdelsesområdet.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold i relation til inspektionen af Statsfængslet i Vridsløselille.

I den endelige rapport om inspektionen refererede jeg oplysninger som jeg modtog under en samtale med samarbejdsudvalget, om at der er cellevinduer som burde være udskiftet. Jeg bad statsfængslet om at oplyse omfanget af behovet for at udskifte cellevinduer og fængslets eventuelle plan herfor.

Statsfængslet har oplyst at der er behov for udskiftning af samtlige cellevinduer i fængslet. Statsfængslet har derfor taget kontakt til direktoratet. Det har været overvejet om en eventuel udskiftning

af cellevinduerne kunne finde sted i forbindelse med en forestående udskiftning af tagene på belægsbygningerne.

Direktoratet har supplerende oplyst at det på baggrund af primært en vurdering fra Kriminalforsorgens tilsynsførende arkitekt er besluttet at der ikke skal gennemføres vinduesudskiftning i forbindelse med den aktuelle tagrenovering. Direktoratet har bemærket at der på to af fængslets fløje aktuelt pågår en renovering af tagene der hidtil har udgjort en sikkerhedsmæssig risiko for både personale og indsatte på grund af løse tagsten mv.

Direktoratet har hertil oplyst at der er iværksat indledende undersøgelser om fremtidige vinduers udformning således at der sikres optimale lys- og luftindtag, samtidig med at den fornødne sikkerhed opretholdes. På baggrund af denne undersøgelse vil en udskiftning af fængslets vinduer indgå i den samlede prioritering af kriminalforsorgens vedligeholdelsesmidler.

Jeg foretager mig på det foreliggende grundlag ikke mere vedrørende dette forhold. Jeg beder dog Direktoratet for Kriminalforsorgen om underretning om hvad den nævnte undersøgelse giver anledning til i relation til Statsfængslet i Vridsløselille, herunder mht. en eventuel tilførsel af midler til vedligeholdelse af statsfængslet.

I den endelige rapport om inspektionen henviste jeg til en brevveksling som fandt sted mellem Statsfængslet i Vridsløselille, Direktoratet for Kriminalforsorgen og mig i forbindelse med min inspektion af Statsfængslet i Vridsløselille i 1991, vedrørende de indsattes mulighed for selv at male deres celler, herunder finansiering af malingen.

Under min samtale med samarbejdsudvalget i forbindelse med min inspektion af statsfængslet i 2000 blev det oplyst at de indsatte har lov til selv at male cellerne i fritiden. Det blev tillige oplyst at statsfængslet nu stiller maling til rådighed. Jeg bad statsfængslet om at oplyse i hvilket omfang der stilles maling til rådighed for de indsatte som ønsker selv at istandsætte deres egne celler.

Statsfængslet har oplyst at der vederlagsfrit stilles maling til rådighed for de enkelte indsatte hvis deres celle trænger til at blive malet. Hvis den indsatte ønsker en anden farve på væggene uden at cellen egentlig trænger til at blive malet, vil den indsatte have mulighed for at male den mod selv at betale malingen.

Direktoratet har i det hele henholdt sig til det som fængslet har anført.

Idet jeg går ud fra at statsfængslets oplysninger skal forstås således at fængslet også stiller maling i en anden farve til rådighed vederlagsfrit såfremt cellen trænger til at blive malet, foretager jeg ikke mere vedrørende spørgsmålet.

Ad punkt 2.3. Gangarealer

For så vidt angår gangarealet i den særligt sikrede afdeling A I, udtalte jeg i den endelige rapport om inspektionen at vedligeholdelses- og rengøringsstandarder på afdelingen er dårlig, og at gangen dels på grund af sin beliggenhed i stueetagen, dels på grund af afdelingens funktion (og deraf følgende mangel på lys og udsmykning mv.) fremstår noget mørk og dyster. Bortset fra farverne på vægge og lofter ses der ikke at være gjort særlige bestræbelser på at gøre gangarealet indbydende. Jeg bad statsfængslet om at oplyse om statsfængslets eventuelle planer for istandsættelse af gangarealet, herunder for at friske gangarealet op.

Statsfængslet oplyste i sin udtalelse af 4. juli 2001 at en af de indsatte på afdelingen igennem nogen tid havde været beskæftiget med at male gangarealet. Arbejdet ville være færdigt inden for kort tid. Det prioriteredes endvidere højt at få lagt et nyt (linoleums)gulv ovenpå det eksisterende cementgulv.

Statsfængslet har efterfølgende oplyst at arbejdet med maling af gangarealet nu er tilendebragt, ligesom der er lagt nyt gulv (linoleum) på det eksisterende cementgulv. Endvidere er det oplyst at en indsat har malet afdelingens stuer og baderum.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

I den endelige rapport om inspektionen udtalte jeg at dele af inventaret på fællesskabsafdeling C III havde skader og påtegninger og desuden virkede noget slidt. Jeg bad statsfængslet om at oplyse om eventuelle planer for udskiftning af afdelingens inventar.

Statsfængslet har oplyst at der ikke er særskilte planer om udskiftning af inventaret på afdeling C-III. En sådan udskiftning/reparation indgår i den almindelige prioritering.

Direktoratet har i det hele henholdt sig til det som fængslet har anført.

Idet jeg går ud fra at det oplyste indebærer at inventaret løbende bliver repareret/udskiftet efterhånden som det bliver påkrævet, og den almindelige prioritering tillader det, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold. Jeg går ud fra at statsfængslet og direktoratet vil sikre at der er midler til rådighed således at påkrævede reparationer/udskifninger faktisk kan gennemføres.

Jeg udtalte i den endelige rapport om inspektionen at gangarealerne på frigangsaafdeling J fremstod meget rodede. Jeg henstillede til statsfængslet at holde gangarealerne på afdelingen fri for opmagasinerede og tilfældigt anbragte ting som ikke naturligt hører til på et gangareal. Jeg henstillede tillige til statsfængslet at bringe orden i de ledninger og kabler som hang ned fra væggene. Jeg udbad mig underretning når arbejdet var udført. Jeg bad samtidig statsfængslet om at oplyse om eventuelle vedligeholdelsesplaner for afdelingen.

Statsfængslet har oplyst at der nu er draget omsorg for at gangarealerne på afdeling J er friholdt for effekter og således ikke længere anvendes til opmagasinering af tilfældige ting. Arbejdet med at bringe orden i løse ledninger og kabler er tilendebragt.

Statsfængslet har videre oplyst at statsfængslet har forelagt en plan for en total ombygning af afdeling J for direktoratet og således afventer direktoratets stillingtagen til bevillingsspørgsmålet.

Direktoratet har oplyst at direktoratet ved besigtigelse i juni 2001 har konstateret at de af ombudsmanden beskrevne forhold i en vis udstrækning er blevet udbedret, men at afdelingen generelt fortsat ikke er i en acceptabel vedligeholdelsesstand.

Fængslet har påpeget at man tidligere har søgt om midler til renovering af afdelingen, men at sagen efter det oplyste beroede på at fængslet ikke kunne påtage sig en medfinansiering af vedligeholdelsesarbejderne. Direktoratet har oplyst at direktoratet på den baggrund og efter en prioritering af de samlede bevillinger besluttede at stille sagen i bero og afvente den store sikkerhedssag som aktuelt er i gang.

I denne forbindelse har direktoratet oplyst at der som led i sikkerhedsprojektet er planer om at ændre fængslets hovedport hvilket vil have betydning for adgangsforholdene til afdeling J. Det vil derfor være naturligt at planlægge en renovering af afdelingen i sammenhæng med dette. Direktoratet vil på den baggrund anmode fængslet om at udarbejde et forslag til en renovering af afdelingen. Forslaget vil herefter indgå i den samlede prioritering af vedligeholdelsesmidler 2002, og såfremt det er muligt at fremme, vil det indgå i fængslets resultatkontrakt 2002.

Jeg beder direktoratet om underretning om hvad den nævnte samlede planlægning af sikkerhedsprojektet og renovering af afdeling J giver anledning til.

Jeg udtalte endvidere i den endelige rapport at placeringen af vaskemaskiner og tørretumblere på det fælles gangareal ikke er hensigtsmæssig. Jeg bad statsfængslet om at oplyse om det vil være muligt at placere maskinerne et andet sted.

Statsfængslet har oplyst at maskinerne tidligere har været placeret på afdelingens badeværelse. Denne placering viste sig imidlertid at være uhensigtsmæssig idet maskinerne tit blev sprøjtet til med vand. Statsfængslet er enig i at placeringen på gangarealet ikke er hensigtsmæssig, og at det bedste ville være hvis maskinerne kunne stå i et særskilt rum. Imidlertid er der ikke noget ledigt rum på afdelingen. Hvis maskinerne skal stå i et særskilt rum, kunne det overvejes at anvende en celle til formålet. Dette vil betyde at der mistes en frigangsplads hvilket ikke er hensigtsmæssigt.

Statsfængslet har videre oplyst at et tidligere depotrum på afdelingen for nogle måneder siden er blevet indrettet som kontor for afdelingens sekretær. Da der er mangel på kontorer, og da der i øvrigt er fordele ved at afdelingssekretærene er placeret på afdelingerne, er det fængslets opfattelse at det heller ikke er nogen god løsning at anvende kontoret som rum til vaskemaskiner og tørretumblere.

Direktoratet har oplyst at direktoratet kan henholde sig til det som fængslet har anført, og at direktoratet herudover er enig i at placering af tørretumblere og vaskemaskiner på gangarealet ikke er hensigtsmæssig. Direktoratet vil derfor anmode fængslet om at indarbejde en alternativ placering af disse maskiner i det ovenfor nævnte forslag vedrørende reovering af afdelingen som fængslet vil blive anmodet om at udarbejde.

Jeg beder i forlængelse af ovennævnte direktoratet om underretning om hvad den nævnte samlede planlægning af sikkerhedsprojektet og reovering af afdeling J giver anledning til i relation til spørgsmålet om placering af tørretumblere og vaskemaskiner.

Ad punkt 2.4. Bade- og toiletfaciliteter

Jeg bad i den endelige rapport statsfængslet om at oplyse om statsfængslet har planer for maling af loftet i baderummet på afdeling C III som havde fugtpletter. Jeg bad samtidig statsfængslet om at forholde sig til hvorvidt der på de øvrige toilet- og baderum er problemer af samme karakter.

Statsfængslet har oplyst at baderummet nu er istandsat. Der er ikke på de øvrige badeværelser problemer af helt samme karakter. Imidlertid er det et generelt problem at der ikke i badeværelserne er tilstrækkelig ventilation taget i betragtning at op til 20 personer om dagen kan tage bad. Der vil således også nemt på de andre badeværelser kunne opstå tilsvarende problemer. Statsfængslet har videre oplyst at man har overvejet opsætning af større ventilatorer. Problemet er dog at større ventilatorer medfører mere træk hvilket kan opleves som generende for de der bader. Det er erfaringen at de indsatte undertiden dækker ventilatorerne til med håndklæder fordi de synes at det trækker.

Direktoratet har i det hele henholdt sig til det som fængslet har anført.

Idet jeg går ud fra at statsfængslet fortsat vil holde øje med udvikling af fugtskader og andre eventuelle følger af utilstrækkelig ventilation i fængslets baderum samt foretage de fornødne udbedringer, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 2.6. Opholds- og fritidslokaler

Jeg gengav i den endelige rapport en del af brevvexlingen vedrørende fængslets gymnastiksal fra min inspektion af Statsfængslet i Vridsløselille i 1991, herunder følgende:

”Ved brev af 3. marts 1994 oplyste direktoratet følgende herom:

’ ...

Statsfængslet i Vridsløselille har for at imødekomme ønsket om etablering af tilfredsstillende forhold for de indsatte sportsudøvelse i vinterhalvåret foreslået, at opførelsen af en ny sportshal uden for ringmuren tages under overvejelse.

Direktoratet er enig med statsfængslet i det ønskelige i opførelsen af en ny gymnastiksal. Gymnastiksalen vil blive søgt opført, når den bevillingsmæssige situation muliggør dette, på hvilket tidspunkt man vil vende tilbage til sagen.

...’

Jeg oplyste den 22. december 1994 at jeg afventede at direktoratet vendte tilbage til spørgsmålet om opførelse af en ny gymnastiksal.

Direktoratet oplyste ved brev af 28. november 1995 at det fortsat var direktoratets ønske at der opførtes en ny gymnastiksal/sportshal når den bevillingsmæssige situation muliggjorde dette, men at det var nødvendigt med en ekstra bevilling til formålet da et så stort projekt ikke kunne afholdes inden for kriminalforsorgens normale anlægsbevilling. Anlægsbevillingen, der på det pågældende tidspunkt blev oplyst til at udgøre ca. 15. mio. kr. årligt, blev fortrinsvis brugt til vedligeholdelse af kriminalforsorgens ca. 100 institutioner. Direktoratet for Kriminalforsorgen oplyste at direktoratet ville vende tilbage til sagen så snart det blev bevillingsmæssigt muligt at opføre en ny gymnastiksal.”

Jeg beskrev herudover fængslets gymnastiksal som den fremstod under min inspektion i juni 2000. Jeg udtalte herunder at gymnastiksalen fortsat er ganske utidssvarende, og at den nu fremstår i helt uforsvarlig vedligeholdelsesmæssig stand og er meget dårligt rengjort. Jeg bad statsfængslet og Direktoratet for Kriminalforsorgen om at oplyse hvilke konkrete planer der er for opførelsen af en ny gymnastiksal, herunder med angivelse af en tidshorison for nybygningen. Jeg bad endvidere om at modtage oplysning om hvorledes man agter at vedligeholde den eksisterende gymnastiksal indtil en ny gymnastiksal er opført. Endelig udtalte jeg at jeg går ud fra at statsfængslet vil sikre at der løbende sker en grundig rengøring af gymnastiksalen.

Statsfængslet har oplyst at den nuværende gymnastiksal nu er totalrenoveret. Løbende rengøring af salen indgår som en fast del af fængslets interne rengøringsplan. Spørgsmålet om opførelse af en ny gymnastiksal/sportshal henhører under direktoratet.

Vedrørende rengørings- og vedligeholdelsesstanden i den nuværende gymnastiksal har direktoratet oplyst at fængslet netop som opfølgning på min inspektion af fængslet den 13. og 14. juni 2000 i resultatkontrakten for indeværende år er blevet forpligtet til at udarbejde en plan for forbedrede rengørings- og oprydningsprocedurer i fængslet, herunder i gymnastiksalen. Fængslet har som opfølgning herpå den 28. maj 2001 indsendt en redegørelse for den fremtidige procedure på rengøringsområdet. Direktoratet har fremsendt en kopi af den nævnte redegørelse.

Det fremgår af den nævnte redegørelse, som angår rengøringsplanen for statsfængslet som helhed og som ikke særligt nævner gymnastiksalen, at statsfængslet i foråret 2001 har gennemført en større omlægning af rengøringsopgaverne for at højne standarden. Det fremgår at der er tilført en medarbejder på området, og at fængslet har udskiftet det eksterne rengøringsfirma. Det fremgår at det er statsfængslets forventning at dette nye firma vil kunne tilføre statsfængslet en bedre rengøringskvalitet, herunder nævnes at der fremover vil blive udarbejdet kvalitetsrapporter hver 14. dag.

Jeg tager det oplyste om renovering og rengøring af den eksisterende gymnastiksal til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Vedrørende mulighederne for at opføre en ny gymnastiksal har direktoratet oplyst at såfremt en ny gymnastiksal skal opføres inden for ringmuren, vil det betyde at nogle af de eksisterende bygninger skal rives ned for at give plads til de indsattes nuværende udendørs fritidsfaciliteter. Det vil derfor være nødvendigt at opføre en bygning der både kan rumme en gymnastiksal og de øvrige faciliteter der i givet fald skal fjernes. Dette vil efter direktoratets vurdering være særdeles bekosteligt.

Direktoratet har anført at det alternativt vil være nødvendigt at opføre en gymnastiksal uden for ringmuren hvilket vil afstedkomme store krav til de sikkerhedsmæssige foranstaltninger, bl.a. i form

af en underjordisk tunnel, hvilket vil fordyre projektet væsentligt. Direktoratet vil afdække de nævnte muligheder yderligere med henblik på en samlet prioritering af kriminalforsorgens vedligeholdelsesmidler og herefter tage stilling til om der skal bygges en ny gymnastiksal.

Jeg beder direktoratet om underretning om direktoratets overvejelser om opførelse af en ny gymnastiksal.

Om kondirummet udtalte jeg i den endelige rapport at det virkede indelukket. Det blev oplyst at fugt driver ned ad væggene når mange indsatte træner samtidig. Jeg bad statsfængslet om at oplyse hvilke planer statsfængslet har for forbedring af udluftningen i kondirummet.

Statsfængslet har oplyst at der som en midlertidig løsning er opsat to kraftige ventilatorer i kondirummet. Det er ifølge fængslet tanken at der på længere sigt skal opsættes et egentligt ventilationsanlæg med vekslere, så der indføres frisk luft udefra og sker genindvinding af udsugningsluften. Det kan på nuværende tidspunkt ikke oplyses hvornår der ressourcemæssigt vil være mulighed herfor.

Direktoratet har i det hele henholdt sig til det som fængslet har anført.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold på nuværende tidspunkt.

Ad punkt 2.7. Besøgsafdelingen

Jeg henstillede til statsfængslet at opsætte en ventilator eller andet som muliggør udluftning, i besøgsrum nr. 11, og at opsætte gardiner i besøgsrummet. Jeg udbad mig underretning når arbejdet var udført.

Statsfængslet oplyste at der ville ske udskiftning af det eksisterende vindue, således at der ville være mulighed for en egentlig udluftning. Endvidere ville der blive opsat gardiner i forbindelse hermed. Udskiftningen forventedes tilendebragt inden udgangen af 2001.

Direktoratet har i det hele henholdt sig til det som fængslet har anført.

Jeg går ud fra at de nævnte arbejder nu er fuldført, og jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 2.9. Undervisningslokaler

Om undervisningslokale B bemærkede jeg i rapporten at lokalet trængte til vedligeholdelse. Jeg bad statsfængslet om at oplyse om eventuelle planer for vedligeholdelse af lokalet.

Direktoratet har oplyst at undervisningslokalet er blevet istandsat.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 2.12. Observations- og sikringscelle

Jeg bemærkede i rapporten at sikringscellen til højre for mellemgangen havde dybe ridsemærker i væggen. Dette kunne give det indtryk at visitation i nogle tilfælde ikke er foretaget med tilstrækkelig omhu idet indsatte har kunnet medbringe genstande som har kunnet bruges til disse beskadigelser. Jeg henstillede til statsfængslet at overveje at indskærpe reglerne for visitation ved sikringscelleanbringelser over for personalet. Jeg udbad mig underretning om udfaldet af statsfængslets overvejelser.

Statsfængslet har oplyst at reglerne for visitation og omklædning af indsatte i forbindelse med anbringelse i sikringscelle er blevet indskærpet over for de funktionærer som gør tjeneste på vagtmeesterkontoret. Endvidere er der via fængslets ”daglige meddelelser” skrevet ud til hele personalet hvilke retningslinjer der skal følges.

Statsfængslet har videre oplyst at personalet hidtil altid har foretaget visitation af den indsattes beklædning i forbindelse med anbringelse i sikringscelle. Ikke-fikserede indsatte har ofte hidtil fået udleveret deres eget tøj efter visitation. Lynlåse m.m. i bukser har kunnet bruges til at ridse i observationsruden og i væggene. Endvidere har der været tilfælde hvor indsatte har gemt barberblade i munden ved anbringelsen i sikringscellen. Der foretages ikke undersøgelse af den indsattes mundhule i forbindelse med en sikringscelleanbringelse.

Statsfængslet har oplyst at fængslet har besluttet at der fremover vil ligge et tæppe og undertøj klar til brug ved anbringelsen således at den indsatte først får udleveret sit tøj når sikringscelleanbringelsen er ophørt.

Direktoratet har oplyst at direktoratet på baggrund af oplysningerne om at der har været eksempler på at indsatte gemmer barberblade eller lignende i mundhulen, sammenholdt med at der ikke foretages undersøgelse af mundhulen i forbindelse med sikringscelleanbringelser, har henledt statsfængslets opmærksomhed på at der efter straffuldbyrdelseslovens § 60, stk. 2, er hjemmel til at fo-

retage nærmere undersøgelse af den indsattes person hvis der er bestemte grunde til at antage at den indsatte er i uretmæssig besiddelse af effekter. Direktoratet har videre meddelt statsfængslet at man således går ud fra at statsfængslet fremover vil være særligt opmærksom på adgangen til den nævnte form for undersøgelse med henblik på at undgå at der opstår situationer hvor indsatte gemmer barberblade eller lignende i mundhulen.

Direktoratet har i øvrigt henholdt sig til statsfængslets udtalelse.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

For så vidt angår sikringscellen til venstre for mellemgangen bemærkede jeg i rapporten at cellen trængte til istandsættelse. Jeg bad statsfængslet oplyse om fængslets eventuelle planer for istandsættelse af sikringscellen til venstre.

Statsfængslet har oplyst at sikringscellen nu er istandsat.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 2.13. Særligt sikrede celler

Om celle 9 på den særligt sikrede enrumsafdeling A I bemærkede jeg i rapporten at cellen trængte til istandsættelse. Jeg bad statsfængslet om at oplyse om eventuelle planer herfor.

Statsfængslet har i sin udtalelse af 4. juli 2001 til Direktoratet for Kriminalforsorgen oplyst at der vil ske istandsættelse af cellerne på afdeling A-1, herunder også celle 9, i forlængelse af den igangværende istandsættelse af afdelingens gangareal.

Statsfængslet har efterfølgende oplyst over for direktoratet at dette arbejde er iværksat.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 3.1. Besøgstider, bestilling af besøg og besøgsrum

I rapporten vedrørende inspektionen gengav jeg en klage fra talsmandsgruppen i fængslet over planlagte ændringer i statsfængslets besøgstider fra 1. juli 2000. Det var talsmandsgruppens opfattelse at de planlagte ændringer har baggrund i et ønske om at begunstige de indsatte på Kongens Ø, og at ledelsen ikke ønsker besøg afholdt i arbejdstiden.

Ledelsen oplyste i forbindelse med inspektionen at de indsatte på Kongens Ø har kortere besøgstid end de øvrige indsatte. Ledelsen oplyste desuden at der skulle afholdes et møde den 22. juni 2000 med talsmandsgruppen om de nye besøgstider, og lovede at vende tilbage til mig med en redegørelse for udfaldet af dette møde.

Statsfængslet oplyste ved brev af 22. september 2000 at der ikke er sket en beskæring af besøgstiderne for de øvrige indsatte. Den planlagte ændring var bl.a. begrundet i personalebesparelser, men besøgsområdet har fået tilført flere timer. Fængslet oplyste videre at spørgsmålet om tilrettelæggelsen af besøgstiderne på et senere tidspunkt vil blive taget op generelt idet det er et problem for beskæftigelsen at besøg starter inden arbejdstids ophør.

Jeg tog det oplyste til efterretning og bemærkede at jeg på det foreliggende grundlag ikke foretog yderligere vedrørende dette spørgsmål. Jeg udbad mig underretning om udfaldet af de overvejelser som jeg forstod at statsfængslet vil gøre sig vedrørende besøgstider.

Statsfængslet har nu oplyst at man ikke er kommet længere med hensyn til overvejelserne om ændring af besøgstiderne. Spørgsmålet vil blive afklaret i forbindelse med de igangværende strukturændringer. Statsfængslet har endvidere anført, at intentionerne i arbejdspengereglerne og AUF-strukturen er at samtaler af forskellig art, besøg mv. skal ligge uden for arbejdstiden.

Direktoratet har henholdt sig hertil. Direktoratet har bedt statsfængslet om underretning når fængslets overvejelser er afsluttede, og har givet tilsagn om at ville underrette mig herom på det tidspunkt.

Jeg afventer den nævnte underretning før jeg tager stilling til om spørgsmålet giver mig anledning til at foretage noget.

I den endelige rapport omtalte jeg en klage fra talsmandsgruppen vedrørende bestilling af besøg. Talsmandsgruppen klagede over at det ofte kunne tage flere timer at komme igennem. Ledelsen oplyste under inspektionen at der vil blive indført et elektronisk registreringssystem som vil sikre en hurtigere ekspedition.

Ledelsen bekræftede under inspektionen at der var uacceptabelt lange ventetider indimellem, men at et nyt, elektronisk bookingsystem ville kunne forkorte ventetiden generelt. Jeg bad statsfængslet om at oplyse hvornår det nye bookingsystem kunne træde i kraft.

Statsfængslet har oplyst at det elektroniske besøgsstyringssystem blev taget i brug i begyndelsen af december måned 2000. I ca. en måned blev det anvendt sideløbende med det hidtil anvendte, manuelle system for at undgå/rette eventuelle fejl. Siden januar 2001 har alene det elektroniske system været anvendt.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig på det foreliggende grundlag ikke mere vedrørende dette forhold.

I rapporten gengav jeg desuden et ønske fra talsmandsgruppen om mere plads til besøgende med børn end det nuværende lokale med kravleborgen, hvor besøgende, indsatte og fængselsbetjente jævnligt går igennem. Talsmandsgruppen pegede på at man eventuelt kunne inddrage et personale- rum til etablering af yderligere et opholdsrum til besøgende med børn. Ledelsen erklærede sig villig til at overveje mulighederne for at inddrage et personale- rum til yderligere opholdsrum til besøgende med børn. Jeg bad statsfængslet oplyse mig om udfaldet af statsfængslets overvejelser.

Statsfængslet har i sin udtalelse af 4. juli 2001 til Direktoratet for Kriminalforsorgen oplyst at fængslet ikke er kommet videre med de meget foreløbige overvejelser om en evt. udvidelse af besøgsafdelingen. Fængslet vil selv skulle afholde udgifterne til en sådan udvidelse og til flytning og etablering af et nyt omklædningsrum for personalet. Ikke mindst af ressourcemæssige grunde er overvejelserne således sat i bero indtil videre.

Statsfængslet har efterfølgende oplyst over for direktoratet at man har genoptaget overvejelserne om at etablere omklædningsrum til personalet andre steder i institutionen.

Direktoratet har oplyst at direktoratet har bedt om underretning om det videre forløb, og at direktoratet vil underrette mig herom.

Jeg afventer den nævnte underretning før jeg tager stilling til om spørgsmålet giver mig anledning til at foretage noget.

Ad punkt 3.2. Gårdtursforhold

Jeg gengav i den endelige rapport en klage fra talsmandsgruppen over at de tidspunkter der gælder for gårdtur i sommerperioden, fremover kun gælder til og med september. Tidligere var sommertidene gældende frem til og med oktober. Begrundelsen skulle ifølge talsmandsgruppen være resourcebesparelser. Jeg bad statsfængslet om nærmere oplysninger om baggrunden for beslutningen om at forkorte sommerperioden for gårdture.

Statsfængslet har oplyst at sommergårdtursplanen indtil 2000 har været gældende fra sommertidens begyndelse til sommertidens afslutning. I forbindelse med harmoniseringen af sommertiden i EU blev den danske sommertid forlænget således at den i 2000 strakte sig fra den 26. marts til den 29. oktober 2000. Hvis planen for sommergårdtur skulle følge den nye sommertid, ville det indebære, at "sommergårdtur" ville blive forlænget med ca. 4 uger i forhold til foregående år. Fængslet besluttede derfor at sommergårdtur trådte i kraft den 26. marts, men ophørte den 30. september. Fængslet lagde ved beslutningen vægt på at fængslet anvender mange personaleressourcer i forbindelse med afvikling af sommergårdturen, at de indsattes efterspørgsel af forlænget gårdturstid er meget begrænset i forårs- og efterårsmånederne, samt at de indsatte ikke tidsmæssigt ville få afkortet sommergårdtursperioden set i forhold til tidligere år.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg bemærker at sommertiden også i 1998 og 1999 løb fra sidste søndag i marts til sidste søndag i oktober således at den i året 1999 løb i perioden 28. marts til 31. oktober, jf. anordning nr. 715 af 12. september 1997 om fastsættelse af sommertid for årene 1998-2000. Jeg går derfor ud fra at statsfængslet med henvisningen til tidligere år sigter til at sommertidsperioden forud for 1998 (1980-1997) var kortere end den er i dag.

På baggrund af det oplyste om de indsattes efterspørgsel og fængslets ressourceforbrug foretager jeg ikke videre vedrørende spørgsmålet.

I rapporten gengav jeg en klage fra talsmandsgruppen over at det kun er muligt at blive lukket ind og ud til gårdtur en gang i timen mod tidligere hver halve time og senere hvert tredje kvarter. Ledelsen bekræftede under inspektionen at begrænsningen af antallet af ind- og udlukninger til gårdtur er en reaktion på en række verbale overfald på fængselsfunktionærerne i forbindelse med ind- og udlukning. Jeg bad statsfængslet om at redegøre nærmere for baggrunden for beslutningen og herunder oplyse om der er tale om en permanent ordning.

Statsfængslet har oplyst at den ordinære gårdtur på hverdage gennemføres fra kl. 15.30 til 16.30 uanset hvor mange indsatte der ønsker at benytte muligheden. Den efterfølgende gårdtur om sommeren holdes åben hvis minimum 7 indsatte deltager. Tidligere havde de indsatte mulighed for ind- og udlukning hvert tredje kvarter, men dette blev ændret til en gang i timen på grund af problemer. Det forekom således ofte at der i forbindelse med ind- og udlukning kl. 16.15 var færre end 7 indsatte på gårdtur efterfølgende hvorfor gårdturslederen skulle afbryde gårdturen kl. 16.30 på grund af det lave deltagerantal. Dette medførte ofte at de indsatte reagerede verbalt aggressivt over for personalet. Statsfængslet drøftede problemerne med fællestalsmanden samt udsendte meddelelser til de indsattes opslagstavler på afdelingerne om at problemet skulle løses – ellers ville ind- og udlukningstiderne blive ændret til en gang i timen. På trods heraf fortsatte problemerne hvorfor ind- og udlukningstiderne blev ændret med virkning fra den 12. juni 2000.

Statsfængslet har endvidere oplyst at der tidligere i perioder har været ind- og udlukning hver halve time, men at denne ordning efter fængslets opfattelse er for omkostningskrævende idet den fastlåser en funktionær alene til ud- og indlukning i hele gårdturstiden. Endelig har fængslet oplyst at fængslet ikke har aktuelle planer om at ændre på de nuværende ind- og udlukningstider.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Jeg anførte i rapporten at talsmandsgruppen klagede over at det ikke længere er tilladt at anvende arealet mellem barakkerne under gårdtur. Jeg bad om statsfængslets bemærkninger hertil.

Statsfængslet har oplyst at de indsatte ikke må benytte arealet af sikkerhedsmæssige grunde. De tre gårdtursvagter, hvoraf den ene skal opholde sig i kondilokalet hvis der er indsatte der, kan ikke overskue hele gårdtursområdet hvis arealet mellem barakkerne benyttes af de indsatte. Det bemærkes at denne mulighed også fysisk vil være udelukket når de indvendige hegn er sat op.

Direktoratet har i det hele henholdt sig til det som fængslet har anført.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 3.5. Aftenaktiviteter og herunder pc'er på cellerne

Jeg omtalte i rapporten at jeg på baggrund af en klage fra talsmandsgruppen havde taget spørgsmålet om de indsattes adgang til at få udleveret egne pc'er på cellerne, op til behandling ved en særskilt sag. Jeg afsluttede denne sag ved mit brev af 22. januar 2002 til Direktoratet for Kriminalforsorgen hvortil jeg henviser (mit j.nr. 2000-1953-628).

Ad punkt 3.6. Beskæftigelse og arbejdsmiljø

Jeg gengav i rapporten oplysninger fra talsmandsgruppen om at der periodisk er udpræget mangel på arbejde til de indsatte. Talsmandsgruppen oplyste at uanset manglen på arbejde tvinges alle indsatte på arbejde hvor de så kan sidde hele dagen uden at have noget at lave. Gruppen har flere gange oplevet at statsfængslet afviser de indsattes tilbud om at udnytte de håndværksmæssige evner som

de indsatte har, og i stedet anvender fagfolk udefra. Talsmandsgruppen havde det indtryk at dette bl.a. skyldes hensyn til risikoen for konkurrenceforvridning, men mente at der burde kunne dispenseres. De indsatte oplever dette som spild af ressourcer.

Statsfængslet oplyste under inspektionen at der løbende gøres overvejelser om at etablere arbejds-/udrykningshold af indsatte med håndværksmæssige evner til at udføre vedligeholdelsesarbejder i statsfængslet. Sikkerhedsmæssige hensyn har imidlertid afholdt statsfængslet fra at gå videre med ideen, i hvert fald for så vidt angår fængslets udvendige bygningsdele.

Jeg udtalte at jeg forstod at der navnlig er mangel på arbejde for de indsatte som er frivillig enrum-sanbragt. Jeg bad statsfængslet om at oplyse hvorledes fængslet søger at sikre beskæftigelse (cellearbejde) til disse indsatte, og hvorvidt der er planer for en forbedring af deres beskæftigelsesforhold. Jeg bad desuden om statsfængslets bemærkninger til talsmandsgruppens klage.

Statsfængslet har oplyst at det hidtil har været forbundet med vanskeligheder at skaffe tilstrækkeligt med relevant og nogenlunde meningsfuldt arbejde som også opfylder de sikkerhedsmæssige krav til de indsatte på enrumsafdelingen, herunder de indsatte i frivilligt enrum. En væsentlig del af arbejds-tilbuddet har bestået i samling af ledningsholdere, og netop karakteren af dette arbejde har resulteret i et højt antal sygemeldinger.

Statsfængslet har videre oplyst at det nu udvidede montageværksted i stigende omfang modtager varierede arbejdsopgaver, og i takt hermed er der også en stigende mulighed for at tilbyde de indsatte i frivilligt enrum mfl. mere varieret celloarbejde. Spørgsmålet om beskæftigelse af de indsatte i frivilligt enrum indgår i de aktuelle overvejelser om beskæftigelsen af alle fængslets indsatte når den nye struktur er gennemført.

Direktoratet har i det hele henholdt sig til det som fængslet har anført. Direktoratet har supplerende oplyst at direktoratet forventer at montage af ledningsholdere på sigt udgår af produktionen i fængslet.

Jeg tager det oplyste om arbejde for de indsatte som er frivillig enrumsanbragt, og om statsfængslets overvejelser om beskæftigelsen af alle fængslets indsatte til efterretning og foretager ikke yderligere vedrørende dette forhold.

Statsfængslet (og Direktoratet for Kriminalforsorgen) ses imidlertid ikke at have forholdt sig til talsmandsgruppens klage over at indsatte tvinges på arbejde på trods af arbejdsmangel, og over at statsfængslet afviser de indsattes tilbud om at udnytte de håndværksmæssige evner som de indsatte har. Jeg beder statsfængslet om en udtalelse herom.

Jeg bemærker at jeg har noteret mig fængslets oplysninger om at sikkerhedsmæssige hensyn har afholdt statsfængslet fra at udnytte indsattes håndværksmæssige evner i hvert fald for så vidt angår fængslets udvendige bygningsdele.

Jeg gengav i rapporten en klage fra talsmandsgruppen over sikkerheden ved arbejdet på værkstederne som gruppen ikke finder tilfredsstillende. Gruppen henviste til en rapport som SiD havde udarbejdet om arbejdsmiljøet. Jeg fik under inspektionen udleveret en kopi af rapporten. Gruppen klagede desuden over at arbejdstilsynet ofte dispenserer fra arbejdsmiljøkravene i forbindelse med tilsyn.

Det blev under inspektionen oplyst af personalet at statsfængslet p.t. ikke har udeståender med arbejdstilsynet, og at der er et velfungerende samarbejde mellem tilsynet og sikkerhedsudvalget. Arbejdstilsynet kommer overalt i statsfængslet.

Jeg bad om statsfængslets bemærkninger til talsmandsgruppens klage.

Statsfængslet har oplyst at sikkerheden på værkstederne efter fængslets opfattelse er i fuld overensstemmelse med gældende krav, og at samarbejdet med arbejdstilsynet er velfungerende. Statsfængslet har videre oplyst at det ikke er korrekt at arbejdstilsynet ofte dispenserer fra arbejdsmiljøkravene. Statsfængslet har ingen erindring om at det er forekommet.

Direktoratet har i det hele henholdt sig til det som fængslet har anført. Direktoratet har desuden bemærket at kriminalforsorgen i enhver henseende er opmærksom på at indrette værksteder og arbejdsrutiner i overensstemmelse med arbejdstilsynets krav til arbejdsmiljø og sikkerhed på værkstederne.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig på det foreliggende grundlag ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 3.7. Telefonordningen

Jeg gengav i rapporten nogle oplysninger fra talsmandsgruppen om en ordning i statsfængslet hvor efter hver indsat kan vælge fire telefonnumre som bliver godkendt, og som den indsatte herefter har tilladelse til at ringe til. Talsmandsgruppen er imidlertid utilfreds med antallet af godkendte numre og med at telefonnumrene skal være TeleDanmark-numre og ikke omfatter mobiltelefonnumre. Gruppen klagede endvidere over at der kun kan ske godkendelse af nye telefonnumre en gang om måneden. Jeg bad Direktoratet for Kriminalforsorgen oplyse nærmere om indholdet af den omtalte nye telefonordning samt om tidshorizonten for indførelsen af ordningen.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst følgende:

”...

Det kan oplyses, at direktoratet den 14. juni 2001 udsendte cirkulæreskrivelse om de indsattes adgang til at telefonere i de lukkede anstalter og afsoningsafdelingen, Afd. 1. Vest, i Københavns Fængsler.

Det fremgår heraf, at der i afsoningsafdelinger med almindeligt fællesskab i de lukkede fængsler og Københavns Fængsler etableres særlige korttelefonordninger. Når korttelefonordningerne er etableret indebærer disse, at de indsatte kan få generel tilladelse til at telefonere til fire forud godkendte telefonindehavere.

Kontrol med, at adgangen til at telefonere ikke misbruges, sker ved aflytning. Dette foretages således, at indholdet af alle telefonsamtaler optages og kontrolleres efterfølgende, stikprøvevis eller hvis dette konkret findes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde. Institutionen kan endvidere aflytte (påhøre) samtalerne umiddelbart, såfremt dette anses for nødvendigt for at imødegå en misbrugsrisiko.

Det er en forudsætning, at den indsatte og indehaveren af telefonen er vejledt om og skriftligt har erklæret sig indforstået med, at telefonsamtalerne kontrolleres som ovenfor beskrevet.

Det kan endvidere oplyses, at der ikke længere er restriktioner med hensyn til, hvilke typer af telefoner m.v., der må ringes til.

Reglerne for de indsattes adgang til at telefonere er nu reguleret i straffuldbyrdelseslovens § 57 samt i bekendtgørelse nr. 378 af 17. maj 2001 om adgangen til at telefonere for indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner. Reglerne om korttelefoner svarer indholdsmæssigt til den ovennævnte cirkulæreskrivelse.

Statsfængslet har telefonisk oplyst den 2. november 2001, at man forventer at tage den nye telefonordning i brug ved årsskiftet.

For så vidt angår de øvrige fængsler er det oplyst, at installeringen af det tekniske udstyr (telefon, edb, kabler og aflytning) er ved at være på plads. Der mangler endnu nogle øvrige detaljer, herunder (i to fængsler) kontrakten med TeleDanmark og (på et fængsel) oplæring af personalet i brugen af aflytningsudstyret. Disse forhold forventes at være på plads inden for den næste måneds tid.
..."

Straffuldbyrdelseslovens § 57 er sålydende:

”§ 57. En indsat har, i det omfang det er praktisk muligt, ret til at føre telefonsamtaler.

Stk 2. Adgangen til at føre telefonsamtaler kan nægtes, hvis dette findes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelser.

Stk 3. I lukkede institutioner påhøres eller aflyttes telefonsamtalen af personale i institutionen uden retskendelse, medmindre dette ikke findes nødvendigt af de i stk. 2 nævnte grunde. Såfremt telefonsamtalen påhøres eller aflyttes, skal samtaleparterne forinden gøres bekendt hermed.

Stk 4. Justitsministeren kan fastsætte regler om gennemførelsen af de indsattes ret til at føre telefonsamtaler.”

Bemyndigelsesbestemmelsen i straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 4, er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 378 af 17. maj 2001 om adgangen til at telefonere for indsatte der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (telefonbekendtgørelsen). Der er i denne bekendtgørelse fastsat regler for indsattes adgang til at telefonere i hhv. åbne fængsler, arresthuse samt lukkede fængsler og Københavns Fængsler. I bekendtgørelsens § 10 er fastsat følgende om særlige korttelefonordninger:

”§ 10. I afsoningsafdelinger med almindeligt fællesskab, hvor de tekniske forudsætninger for at føre kontrol i overensstemmelse med stk. 2, nr. 1, er tilstede, kan de indsatte ret til at føre telefonsamtaler herudover gennemføres ved, at den enkelte indsatte får generel tilladelse til at telefonere til 4 telefonindehavere, som forinden skal godkendes af institutionen.

Stk 2. Det er en forudsætning for tilladelse efter stk. 1,

- 1) at den indsatte og telefonindehaverne, inden tilladelse gives, er vejledt om og skriftligt har erklæret sig indforstået med, at særlig kontrol med, at denne adgang til at telefonere ikke misbruges, sker ved aflytning, som foretages således, at indholdet af alle telefonsamtaler optages og efterfølgende kontrolleres, stikprøvevis eller hvis dette konkret findes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde eller af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen,
- 2) ...
- 3) ...

Stk 3. Det er endvidere en forudsætning for tilladelse efter stk. 1, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller hensynet til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen ikke i det enkelte tilfælde taler imod at give en sådan generel tilladelse.

Stk 4. Det kan fastsættes som vilkår for en tilladelse efter stk. 1, at telefonsamtaler, som føres efter tilladelsen, skal føres på et sprog, som den, der påhører eller aflytter samtalen, forstår. Hvis forholdene taler derfor, kan der anvendes tolk.”

I direktoratets skrivelse nr. 83 af 16. maj 2001 er blandt andet anført følgende:

”...

Bekendtgørelsens §§ 10-14 giver mulighed for i afsoningsafdelinger med almindeligt fællesskab i de lukkede fængsler og Københavns Fængsler at etablere særlige korttelefonordninger. Med disse ordninger vil de indsatte ret til at telefonere efter lovens § 57, stk. 1, i vidt omfang kunne imødekommes.

...”

Jeg er enig i at de særlige korttelefonordninger i vidt omfang kunne imødekomme de indsattes ret til at telefonere efter lovens § 57, stk. 1. Direktoratets redegørelse indeholder imidlertid ingen oplysninger om hvorledes der skal forholdes over for indsattes eventuelle ønsker om telefonering herudover.

Jeg beder på denne baggrund Statsfængslet i Vridsløselille om for så vidt angår ordningen i statsfængslet at redegøre for indsattes adgang til at udskifte de forvalgte telefonnumre, herunder hvor ofte dette kan ske samt hvilken adgang indsatte som er omfattet af telefonkortordningen, har for at foretage telefonopkald til andre telefonnumre end de fire godkendte numre. Jeg beder om direktoratets bemærkninger hertil.

Jeg beder desuden statsfængslet om at oplyse hvorledes samtaleparterne forinden samtalen gøres bekendt med eventuel aflytning eller påhøring, jf. straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 3, 2. punktum. Jeg beder om Direktoratet for Kriminalforsorgens bemærkninger hertil.

Ad punkt 3.11. Kostpenge og købmandens priser

På baggrund af en klage fra talsmandsgruppen og med henvisning til en tidligere brevveksling vedrørende inspektionen af Anstalten ved Herstedvester, bad jeg i den endelige rapport Statsfængslet i Vridsløselille om en udtalelse om hvorledes statsfængslet sikrer at selvforplejningen kan ske på en tilfredsstillende, ernæringsrigtig måde inden for de økonomiske rammer som de indsatte har.

Statsfængslet har oplyst at fængslet har kontrakt med en købmand som vederlagsfrit forpagter butikken i fængslet. Købmanden har forpligtet sig til at levere varer, herunder tilbudsvare, til priser som er identiske med Fokuskædens priser. Statsfængslet har videre oplyst at fængslets ledelse tidligere i samarbejde med talsmændene har foretaget priskontrol af købmandens varer sammenlignet med priserne i en tilsvarende forretning uden for fængslet. Denne priskontrol, herunder af tilbudsva-

rer, foretages nu alene af fængslets ledelse. Fængslet lægger til grund at det fastsatte kostpengebeløb er tilstrækkeligt til at sikre de indsatte en tilfredsstillende og ernæringsrigtig kost ved indkøb hos en købmand i den nævnte butikskæde.

Direktoratet har i det hele henholdt sig til det som fængslet har anført.

Jeg går ud fra at fængslets oplysninger om at der udføres priskontrol af købmandens varer sammenlignet med priserne i en tilsvarende forretning uden for fængslet indebærer at eventuelle uoverensstemmelser i prisniveau bliver påtalt af fængslet og bragt til ophør.

Ansvar for de indsattes mulighed for ved de udbetalte kostpenge at indkøbe en tilfredsstillende og ernæringsrigtig kost, påhviler Direktoratet for Kriminalforsorgen og de enkelte institutioner. Spørgsmålet er efter min opfattelse for vigtigt til at kontrollen hermed kan baseres på de oplysninger som er lagt til grund, hvis der heri ligger at der ikke ved prøveindkøb eller på anden måde føres en effektiv kontrol med balancen mellem kostpengebeløbet og de faktiske udgifter til kosten i den pågældende institution. Jeg beder statsfængslet om nærmere at oplyse hvad der ligger i at "Fængslet lægger til grund at det fastsatte kostpengebeløb er tilstrækkeligt til at sikre de indsatte en tilfredsstillende og ernæringsrigtig kost ved indkøb hos en købmand i den nævnte butikskæde". Jeg beder om Direktoratet for Kriminalforsorgens bemærkninger hertil.

Jeg bad i rapporten om statsfængslets bemærkninger til en oplysning fra talsmandsgruppen om at de indsatte på Kongens Ø modtager et højere kostpengebeløb end de øvrige indsatte.

Statsfængslet har oplyst at de indsatte på Kongens Ø ikke har selvforplejning og derfor ikke modtager kostpenge som fængslets øvrige indsatte. Det er imidlertid korrekt at udgifterne til kost pr. indsat på behandlingsafdelingen er større end de tilsvarende udgifter til fængslets øvrige indsatte. Den selvejende institution Kongens Ø har forudsat at de indsatte i behandling skal have den samme varierede kost som andre patienter i Kongens Ø's regi. Dette er efter fængslets opfattelse særdeles relevant idet de indsatte som indgår i behandlingsprogrammet, som oftest er i en meget dårlig fysisk

tilstand når de starter forløbet. Fængslet har bemærket at merudgiften til kost afholdes af den særbevilling der er givet til den samlede drift af behandlingsafdelingen.

Statsfængslet har den 13. november 2001 desuden telefonisk oplyst til Direktoratet for Kriminalforsorgen at maden til afdelingen indkøbes via et stort firma ud fra en kostplan udarbejdet af en økonoma på Kongens Ø. Maden bliver på afdelingen tilberedt i fællesskab mellem de indsatte og et personalemedlem som har en køkkenuddannelse. Den særlige kostplan (og aktiviteterne i forbindelse med tilberedningen) er en del af behandlingen. Kostpengenes størrelse beror også på at der dagen igennem er fri kaffe til alle, både indsatte og personale. Også dette er en del af Kongens Ø's program.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 3.12. Købmandens varesortiment

I den endelige rapport omtalte jeg en klage fra talsmandsgruppen over købmandens vareudbud og over at købmandens varer ikke altid er friske, og ikke har en rimelig holdbarhed. Jeg konstaterede endvidere at der på tidspunktet for inspektionen i køledisken lå kød der ifølge datomærkningen havde overskredet sidste salgsdato med næsten et år. Efter det oplyste skyldtes dette udelukkende tekniske vanskeligheder i forbindelse med datomærkningen af i øvrigt frisk kød.

Jeg bemærkede at jeg forstod oplysningerne således at det omtalte kød ikke var for gammelt, men derimod datomærket forkert. Jeg udtalte at det naturligvis er uheldigt at den anførte sidste salgsdato således ikke kan tages for pålydende hvilket umuliggør kontrol med varerne. Jeg bad om stats-

fængslets bemærkninger hertil. Jeg bad samtidig statsfængslet om at oplyse hvorledes fængslet kontrollerer at købmandens varer er friske, og at købmandens varelager er tilstrækkeligt.

Statsfængslet har oplyst at datomærkningen ifølge købmanden foretages af en leverandør i Kødbyen hvis virksomhed regelmæssigt dyrlægekontrolleres. Denne leverandør har ifølge fængslet oplyst at der den konkrete dag var et problem med den elektroniske vægt der var sat med forkert dato. Fængslets købmand havde den pågældende dag kontakt til leverandøren der beklagede fejlen. Købmanden er meget opmærksom på at fejlen ikke opstår igen.

For så vidt angår fængslets kontrol har statsfængslet oplyst at der regelmæssigt afholdes møder mellem ledelsen og købmanden hvor varesortimentet diskuteres. I det omfang der er klager fra de indsatte vedrørende købmanden, tages de også op på disse møder. Herudover afholdes der møder mellem talsmændene, købmanden og fængslets ledelse, hvor spørgsmål om tilbudsvarer, varernes friskhed og vareudbuddet drøftes. Endelig drøftes købmandshandlen på de møder som fængslets ledelse regelmæssigt afholder med alle talsmændene.

Direktoratet har i det hele henholdt sig til det som fængslet har anført.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold. Jeg bemærker at jeg går ud fra at indsatte som kan påvise at have købt fordærvede varer eller varer som har overskredet sidste salgsdag, bliver kompenseret af købmanden, og at sådanne tilfælde også vil blive drøftet under de nævnte møder.

Ad punkt 3.13. Sengepladser på sygeafdelingen mv.

Jeg gengav i rapporten en klage fra talsmandsgruppen over at der er for få sengepladser på sygeafdelingen. Talsmandsgruppen oplyste bl.a. at de syge ved epidemier placeres på stole og på gulvet i

sygeafdelingens opholdsstue. Indimellem vælger de indsatte at gå ud på arbejdspladserne på grund af manglende plads på sygeafdelingen – med deraf følgende risiko for at smitte andre indsatte. Det blev endvidere oplyst at det sker at syge indsatte fra Vestre Fængsel optager pladser på statsfængslets sygeafdeling. Tre til fire af afdelingens syv pladser er mere eller mindre permanent optaget af langtidssyge. Der er tale om indsatte med længerevarende sygdomme, indsatte til afrusning mv. Talsmandsgruppen oplyste videre at de indsatte ønsker at kunne ligge syge på cellerne. Ledelsen overvejede på tidspunktet for inspektionen mulighederne herfor.

Jeg bad om statsfængslets uddybende bemærkninger til talsmandsgruppens oplysninger. Jeg bad tillige statsfængslet om at oplyse mig om resultatet af overvejelserne vedrørende de indsattes ønske om at kunne ligge syge på egne celler.

Jeg bad i sammenhæng hermed statsfængslet om at oplyse nærmere om baggrunden for at celle 217 bliver anvendt af to indsatte på samme tid, samt at oplyse omfanget af overbelægning på sygeafdelingen i øvrigt. I tilknytning hertil bad jeg endvidere statsfængslet om at oplyse hvilke overvejelser det normale antal langtidssyge på afdelingen i sammenhæng med antallet af pladser giver anledning til.

Statsfængslet har oplyst at der i en periode i år 2000 var overbelægning på sygeafdelingen. Da de indsatte ikke på daværende tidspunkt havde mulighed for ophold på egen celle under sygdom, var eneste tilbud/mulighed sygeafdelingens dagligstue.

Oversygeplejersken har fremhævet at der – modsat hvad jeg var blevet oplyst om under inspektionen – aldrig tages urinprøve i forbindelse med indlæggelse på sygeafdelingen. Oversygeplejersken har endvidere oplyst at indsatte fra Vestre Fængsel ikke optager pladser på sygeafdelingen.

Statsfængslet har oplyst at fængslet nu har indført en begrænset adgang for de indsatte til at være på egen celle under sygdom. Det er oversygeplejerskens vurdering at ordningen vil lette det pres der til tider er på sygeafdelingen, idet antallet af dagpatienter vil kunne reduceres. Dagpatienter er indsatte som opholder sig på sygeafdelingen i arbejdstiden, men som ikke tilbydes nogen sengeplads.

Ved egentlige epidemier får de indsatte mulighed for ophold på egen afdeling. Ifølge anstaltens retningslinjer må de indsatte der er syge, kun gå på arbejde hvis læge/sygeplejerske finder det forsvarligt.

Statsfængslet har videre oplyst at der ikke har været to indsatte indlagt på samme tid i nogen af sygeafdelingens enkeltstuer. Sygeafdelingen råder over to dobbeltstuer, herunder celle 217. Den anden bebos af gangmanden. Der kan således kun være tale om to indlagt i en dobbeltstue.

Hvad angår spørgsmålet om hvorvidt kapaciteten på sygeafdelingen er tilstrækkelig, har oversygeplejersken oplyst at behovet for indlæggelse svinger meget afhængig af ”florerende infektioner og sammensætningen af indsatte”. Der synes at være en stigning i antallet af indsatte som indlægges på grund af psykiske problemer eller problemer i øvrigt med at være i fællesskab.

Oversygeplejersken finder at antallet af sengepladser på sygeafdelingen er passende, når den ovenfor nævnte mulighed for at de indsatte kan være sygemeldte på egen celle, er til stede.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg går ud fra at det som statsfængslet har oplyst, betyder at der i almindelighed ikke (længere) er overbelæg på sygeafdelingen. Jeg foretager på denne baggrund ikke yderligere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 5.1. Personaleforhold

I den endelige rapport refererede jeg oplysninger som jeg havde modtaget under mit møde med samarbejdsudvalget, om at ikke alle ansatte har eget skab, og at det volder problemer i forbindelse

med omklædning og er meget upraktisk for de ansatte. De ansatte beklagede sig videre over at inventaret i natmessen er meget gammelt og slidt. Jeg bad om statsfængslets bemærkninger hertil.

Statsfængslet har oplyst at det på et møde mellem ledelsen og lokalafdelingen af Dansk Fængselsforbund blev besluttet at alle ansatte skal tilbydes et skab. På nuværende tidspunkt undersøges det hvor mange ansatte der mangler et skab, og hvilke lokaler der vil kunne anvendes til en udvidelse af omklædningsfaciliteterne. Natmessen er nu fuldstændig renoveret, og alt inventaret er i den forbindelse blevet udskiftet.

Direktoratet har i det hele henholdt sig til det som fængslet har anført.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 5.3. Narkotika

Jeg gengav i rapporten oplysninger om at det ikke er indtrykket at der er kommet flere stoffer i statsfængslet i forbindelse med at rockerne er blevet flyttet, men at de aktive narkomaner er blevet mere synlige.

Jeg udtalte at jeg forstår statsfængslets oplysninger således at det på tidspunktet for inspektionen ikke var muligt at konstatere hvilke forandringer flytningen af rockerne havde afstedkommet for så vidt angår stoffer i statsfængslet. Jeg bad statsfængslet om at oplyse nærmere herom, herunder hvilke problemer med afhængighedsforhold mellem de indsatte og narkotikarelateret vold der kunne konstateres i statsfængslet på daværende tidspunkt. Jeg bad tillige om oplysning om hvorledes statsfængslet håndterer og eventuelt forebygger sådanne problemer.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har anført følgende herom:

”Statsfængslet har oplyst, at spørgsmålet har været drøftet i overvagtimestergruppen, hvor der er enighed om, at der ikke var nogen umiddelbar forandring i perioden umiddelbart efter flytningen af rockerne.

Hvis man alene ser på statistikken vedrørende fund af stoffer som måleenhed for situationen, var der inden for de første 6 måneder heller ingen synlig effekt. Inden for de seneste 6 måneder er der dog fundet større mængder narkotika, herunder især hash. Der har været et mindre fald i fundet af muskelopbyggende stoffer.

Statsfængslet bemærker dog hertil, at der over en periode har været udskiftninger af fængselsfunktionærer på visitationsholdet, ligesom der i en periode kun har været én fængselsfunktionær tilknyttet visitationsholdet. Der kan derfor næppe drages nogen sikre konklusioner ud fra udviklingen i fængslets statistik vedrørende fund af narkotika.

Fængslets sygeafdeling har for år 2000 og de første 5 måneder i år 2001 lavet en oversigt over tilfælde af tilskadecomster, som man ser i sygeafdelingen, og som ikke åbenlyst kan forklares som uheld eller arbejdsskade. Kopi af oversigten er vedlagt.

Det er sygeafdelingens vurdering, at der i de første 4 måneder af år 2000 ikke var nogen tilfælde. Fra maj 2000 og året ud har sygeafdelingen noteret 16 tilfælde af tilskadecomster, der ikke åbenlyst kan forklares som uheld eller arbejdsskade. Om der er tale om narkorelateret vold, kan der ikke siges noget sikkert om.

Det er statsfængslets opfattelse, at man ikke kan se bort fra, at rockerne med deres blotte fremtræden og gruppetilhørsforhold har haft en sådan styrende indflydelse på de medindsatte, at hverken de selv eller andre indsatte har fundet anledning til at gøre brug af vold. Statsfængslet har dog samtidig bemærket, at der på sygeafdelingens oversigt er registreret tre tilfælde i januar 2001, mens der i de følgende 4 måneder ikke er registreret nogen tilfælde.

Samlet er det statsfængslets opfattelse, at der ikke kan gives nogen sikker beskrivelse af, hvilke forandringer flytningen af rockerne har afstedkommet.

Statsfængslet har afslutningsvis bemærket, at man i tilfælde af overgreb i almindelighed vil reagere disciplinært og eventuelt søge problemet løst ved overførsel i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 26.

Direktoratet kan henholde sig til fængslets oplysninger om fund af narkotika og antallet af tilskadecomster samt til oplysningerne om, hvorledes problemer håndteres og forebygges.

Det bemærkes, at der ud over hjemlen i straffuldbyrdelseslovens § 26 til at overføre indsatte mellem ensartede afsoningsinstitutioner, tillige er hjemmel i lovens § 28, stk. 1, til at overføre en indsat fra fængsel til arresthus, hvis det må anses for nødvendigt for at forebygge overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen, jf. nr. 1, hvis der er bestemte grunde til at antage, at den indsat-

te vil indsmugle eller handle med euforiserende stoffer og det må anses for nødvendigt for at forhindre den indsatte i at begå forhold af denne karakter, jf. nr. 2.

...”

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 5.4. Undervisning

På baggrund af en klage fra talsmandsgruppen over at der ikke er afløsere for underviserne ved sygdom, bad jeg om statsfængslets bemærkninger hertil.

Statsfængslet har oplyst at det er korrekt at fængslets skole normalt ikke sætter afløsere ind for sygemeldte lærere. Dette skyldes for det første at skolen ikke får udmeldt bevillinger til afløsning ved sygdom. Hvis skolen alligevel valgte at afløse, ville det medføre en reducere af skolens tilbud af undervisning til de indsatte. For det andet ville det være endog meget svært at finde vikarer som kunne stå standby selvom skolen fik bevillinger til afløsning ved sygdom. Skolen kunne naturligvis trække på egne lærere, hvilket imidlertid ville være en dyr løsning da dette merarbejde i givet fald skulle udbetales eller afspadseres som overarbejde. Statsfængslet har videre oplyst at den manglende afløsning kun gælder for sygemeldinger af kort varighed (få dage). Ved længere tids sygdom vil der blive fundet en erstatning.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 5.5. Personalets arbejdsmiljø

Personalet udtrykte i forbindelse med inspektionen tilfredshed med den øgede sikkerhed på afdeling AI, men udtrykte samtidig bekymring over de ansattes sikkerhed i forbindelse med eventuelle således fremprovokerede gidseltagninger, alarmplaner mv. Der er behov for at se på personalenormeringen i den forbindelse. I rapporten bad jeg om statsfængslets bemærkninger hertil.

Statsfængslet har oplyst at man ikke kan se bort fra at styrkelsen af den fysiske sikkerhed kan øge risikoen for at indsatte der vil undvige, kan tage gidsler. Når der er indsatte der betragtes som særligt undvigelsestruede eller farlige, er der af sikkerhedshensyn og efter aftale med direktoratet en øget postbesættelse på afdelingen. Der er endvidere planer for hvordan personalet skal forholde sig i tilfælde af gidseltagninger.

Direktoratet har henholdt sig til det som statsfængslet har oplyst.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 5.7. Køkkenforhold og selvforplejning for indsatte i frivillig enrum og for indsatte på den særligt sikrede afdeling

Jeg oplyste i den endelige rapport at en indsat under en samtale med mig udtrykte utilfredshed over at de indsatte på den frivillige enrumsafdeling B II kun har halv selvforplejning. Ledelsen oplyste hertil at der ikke eksisterer et tilgængeligt køkken på afdelingen idet det eksisterende køkken anvendes til opvarmning af dybfrostmaden fra Statsfængslet i Jyderup. Ledelsen oplyste endvidere at

ikke alle indsatte på afdelingen ønsker det fællesskab som fuld selvforplejning ville indebære, og at de indsatte har køleskab på cellerne.

Jeg oplyste desuden at en indsat under en samtale med mig udtrykte utilfredshed med at funktionærerne på den frivillige enrumsafdeling laver varm mad til sig selv i afdelingens køkken, hvilket er frustrerende for de indsatte der får opvarmet mad fra Statsfængslet i Jyderup. Ledelsen ville ikke afvise at de ansatte indimellem tilbereder et varmt måltid i køkkenet på afdelingen, men det sker næppe i større omfang.

Endelig gengav jeg en klage fra en indsat over at de indsatte tvinges til at vaske op efter funktionærernes tilberedning af varm mad til eget brug i køkkenet. Den indsatte oplyste at en gangmand skulle være blevet afsat som gangmand fordi han nægtede dette.

Jeg bad Statsfængslet i Vridsløselille om at oplyse nærmere om omfanget af funktionærernes benyttelse af køkkenet på afdelingen til eget brug og om fængslets bemærkninger til klagerne.

Statsfængslet har oplyst at personalet kun i meget begrænset omfang anvender køkkenfaciliteterne ude på afdelingen, idet der på selve afdelingskontoret findes både ovn, kogeplader og mikrobølgeovn. Der er således ikke behov for yderligere køkkenfaciliteter.

For så vidt angår klagen over at de indsatte skal vaske op efter funktionærerne, har statsfængslet oplyst at det har været en opgave der henhører under gangmandens arbejdsområde, i den periode hvor afdelingen har fungeret som frivillig enrumsafdeling. Der er tale om en meget lille opgave, og der har meget sjældent været klager i forbindelse hermed. Gangmandsarbejdet på afdelingen betragtes som meget attraktivt af de indsatte. Statsfængslet mener ikke at der er grundlag for at ændre på ordningen.

Direktoratet har udtalt at direktoratet, henset til opgavens beskrevne omfang, kan henholde sig til det som fængslet har anført.

Arbejdsopgaver der indebærer at de indsatte skal rydde op efter personalet o.l., er egnet til at give forholdet mellem de indsatte og personalet en tjenesteforholdslignende karakter. Dette kan opleves som ydmygende og krænkende for de indsatte der som frihedsberøvede befinder sig i en ømfindtlig situation i den henseende. Efter min opfattelse bør man derfor være tilbageholdende med at pålægge indsatte sådanne opgaver. Grænsen mellem acceptable opgaver som også kan involvere oprydning og rengøring efter personalet (f.eks. rengøring af fællesarealer, toiletter osv.), og opgaver som får karakter af særlig servicering af personalet, er naturligvis vanskelig at trække. I det foreliggende tilfælde er der imidlertid tale om opvask efter fængselsfunktionærernes – som jeg må forstå det – rent private benyttelse af køkkenet på afdelingen. Dette er efter min opfattelse meget uheldigt.

Jeg er opmærksom på at problemer med at finde tilstrækkelig beskæftigelse til de indsatte, kan begrunde at man må tilbyde mindre hensigtsmæssige arbejdsopgaver, men jeg har noteret mig det oplyste om at den pågældende opgave er meget lille og således efter min opfattelse ikke kan indgå med nogen betydelig vægt i fængslets samlede beskæftigelsesudbud til indsatte i frivillig enrum.

Jeg skal på denne baggrund henstille til statsfængslet at ophæve ordningen med at gangmanden på den frivillige enrumsafdeling har som en pligtmæssig opgave at vaske op efter funktionærernes rent private benyttelse af køkkenet på afdelingen. Jeg beder statsfængslet om underretning om hvad min henstilling giver anledning til. Jeg beder om at underretningen bliver sendt til mig gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Statsfængslet ses ikke at have forholdt sig til oplysningen om at en gangmand skulle være blevet afsat fordi han nægtede at vaske op efter funktionærernes tilberedning af varm mad til eget brug i køkkenet. Jeg beder fortsat om statsfængslets bemærkninger hertil.

Ad punkt 5.8. Fællesskab for indsatte på den særligt sikrede afdeling og for indsatte i frivillig enrum

Det blev i forbindelse med inspektionen oplyst at de indsatte på den frivillige enrumsafdeling B II alene har mulighed for fællesskab i form af cellefællesskab hver anden dag. Jeg udtalte i rapporten at jeg naturligvis er opmærksom på at afdelingens særlige karakter gør mulighederne for at tilbyde fællesskab mere begrænsede end på andre afdelinger. Det er imidlertid min umiddelbare opfattelse at der bør tilbydes cellefællesskab i videre omfang end det er tilfældet. Jeg henviste herved også til oplysningerne om at der er mangel på arbejde til de indsatte i den frivillige enrumsafdeling som derved kommer til at sidde længe alene på cellerne uden beskæftigelsesmuligheder. Jeg bad statsfængslet om en udtalelse herom.

Statsfængslet har oplyst at der nu er lavet en aftale om at indledningsvis to til tre indsatte vil kunne beskæftiges i fællesskab på afdelingen i arbejdstiden. Statsfængslet har anført at man umiddelbart finder at der ikke på nuværende tidspunkt er grundlag for at give yderligere fællesskab. Statsfængslet har herved lagt vægt på, at der på nuværende tidspunkt er en ikke ubetydelig mulighed for fællesskab, idet der er

- 1 times gårdtur dagligt,
- afdelingsvis indkøb hos fængslets købmand 3 gange ugentligt,
- mulighed for kondi mandag, onsdag og fredag fra kl. 19-20, forudsat der er mindst 3 deltagere, og
- cellefællesskab med en anden indsat fra kl. 18 til senest 20.30.

Der er af sikkerhedsmæssige årsager ikke fællesskab på dage hvor der afvikles kondi, da afdelingen kun er bemandet med én fængselsfunktionær når den anden funktionær er med indsatte til kondi.

Statsfængslet har endvidere oplyst at de indsatte har mulighed for deltagelse i gudstjeneste hver søndag, men at gudstjenesten dog foregår sammen med indsatte fra de øvrige afdelinger. Herudover

er der tilbud om skoleundervisning på afdelingen hvor de indsatte typisk vil være samlet i fællesskab selv om de modtager individuel undervisning.

Endelig har statsfængslet oplyst at der i sommeren 2001 i en uge har været afviklet ”sommerhøjskole” hvor der har været udvidet mulighed for fællesskab i dagtimerne.

Direktoratet har henholdt sig til det som statsfængslet har anført.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 5.9. Rensevæske

Jeg udtalte i rapporten kritik af at der ikke var renevæske og vejledning i brug deraf i tilknytning til nogle af de baderum som blev besigtiget. Jeg henviste endvidere til at Direktoratet for Kriminalforsorgen ved brev af 3. oktober 2000 har oplyst at direktoratet ved brev af samme dato til kriminalforsorgens anstalter og arrestinspektørerne har meddelt at forsøgsordningen med renevæske er permanentgjort således at renevæske fremover skal udleveres i portionsflasker.

Jeg bad Statsfængslet i Vridsløselille om at oplyse hvordan statsfængslet vil opfylde kravene i direktoratets brev af 3. oktober 2000 til anstalterne og arrestinspektørerne. Jeg bad om Direktoratet for Kriminalforsorgens bemærkninger hertil.

Statsfængslet har oplyst at der efter ombudsmandens besøg er blevet opsat et skab på sygeafdelingens toilet hvor de indsatte anonymt og efter behov kan afhente renevæske. Talsmændene er ved et møde med ledelsen blevet orienteret herom, og der er sat opslag op på alle afdelinger om denne mulighed. På baggrund af de tidligere erfaringer med renevæske på selve afdelingen er det fængslets opfattelse, at den nu etablerede ordning er egnet til at sikre de indsatte muligheden for

uhindret og anonymt at afhente renevæske. Anstalten har tillige besluttet at placere renevæsken på afdelingerne i badeværelserne og rengøringsrummene hvortil alle indsatte har adgang.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 6.1.1. Håndjern

Jeg anmodede statsfængslet om oplysninger om det samlede antal anvendelser af håndjern for år 2000. Da der ved sammenholdelse af antallet af de rapporter om anvendelse af håndjern under transport som jeg modtog (20 rapporter), som omfattede en periode på ca. syv uger, og fængslets samlede antal anvendelser af håndjern under transport i 1998 og 1999 (henholdsvis 103 og 112) umiddelbart syntes at være sket en ikke ubetydelig stigning i anvendelsen af håndjern under transport, bad jeg fængslet om – såfremt det forholdt sig sådan – at oplyse årsagen hertil.

Statsfængslet har i sin udtalelse oplyst at der i 2000 er indberettet i alt 163 tilfælde af anvendelse af håndjern. En nærmere gennemgang af rapporterne for 2000 har vist at der fejlagtigt er indberettet et for højt tal til direktoratets statistikafdeling. Det korrekte tal er 153 tilfælde.

Statsfængslet har i brev af 31. august 2001 til direktoratets statistikafdeling beklaget de fejlagtige indberetninger. Fængslet har desuden oplyst at der nu er sket ændringer i fængslets procedurer ved indberetning af statistik. (I dette brev er det anført at det indberettede tal for 2000 er 164, hvilket også er det tal der er angivet i kriminalforsorgens statistik, og at det korrekte tal er 152. Af brevet fremgår det at forskellen mellem det indberettede tal og det korrekte tal skyldes at der i indberetningen er medtaget rapporter fra arrestafdelingen. Tallet for arrestafdelingen er således forhøjet med det antal rapporter som rettelig skal medregnes i arrestafdelingen).

Statsfængslet har videre oplyst at der i forhold til 1999 hvor der var 112 tilfælde af anvendelse af håndjern, er tale om en ikke ubetydelig stigning som fængslet ikke har nogen sikker forklaring på. Det er dog fængslets opfattelse at stigningen i antallet skyldes en mindre opstramning af praksis for hvornår der skal anvendes håndjern. Opstramningen skyldes to konkrete sager inden for de seneste par år hvor der er sket undvigelse fra kriminalforsorgens transporter.

Statsfængslet har i øvrigt bemærket at der samlet set i kriminalforsorgen har været en stigning i anvendelsen af håndjern fra 1999 til 2000.

Direktoratet har oplyst at direktoratet i anledning af nogle undvigelser i år 2000 skrev til institutionerne at der skulle ske en generel opstramning af praksis med hensyn til anvendelse af håndjern under transporter. Direktoratet har vedlagt kopi af direktoratets brev af 4. december 2000 til institutionerne herom. Direktoratet har i øvrigt henholdt sig til statsfængslets udtalelse.

Af den nævnte skrivelse fremgår det at der som alt afgørende hovedregel skal anvendes håndjern i forbindelse med transport hvis der er en konkret mistanke om undvigelse, eller hvis den indsatte har sat sig til modværge i forbindelse med transporten. Dette er nu angivet i Direktoratet for Kriminalforsorgens vejledning nr. 90 af 16. maj 2001 om anvendelse af sikringsmidler i fængsler og arresthuse.

Jeg har i min opfølgingsrapport nr. 1 af 30. marts 2001 vedrørende min inspektion af Statsfængslet i Horsens hvor direktoratet tillige henviste til direktoratets brev af 4. december 2000 i anledning af min anmodning om en udtalelse vedrørende stigningen i dette fængsel i antallet af anvendelser af håndjern under transport fra 1997 til 1998, noteret mig indholdet af dette brev om opstramning af praksis med hensyn til anvendelse af håndjern under transport. Denne opstramning har imidlertid ikke haft indflydelse på stigningen fra 1999 til 2000.

Jeg har endvidere noteret mig at fængslet ikke kan give nogen sikker forklaring på stigningen, men at den, efter fængslets opfattelse, (bl.a.) skyldes en mindre opstramning af praksis for hvornår der skal anvendes håndjern, begrundet i to konkrete undvigelser fra kriminalforsorgens transporter

inden for de seneste par år. Jeg må dog umiddelbart stille mig tvivlende overfor om denne ”mindre” opstramning kan forklare hele stigningen fra 112 i 1999 til 153 (152) i 2000.

Jeg har endelig noteret mig det oplyste om at det ikke kun er i Statsfængslet i Vridsløselille at der er sket en stigning i anvendelsen af håndjern fra 1999 til 2000. Af kriminalforsorgens statistik for 1999 og 2000 fremgår det at der i Statsfængslet i Horsens er sket en stigning i antallet af anvendelser af håndjern under transport fra 87 i 1999 til 105 i 2000. For Statsfængslet i Ringes vedkommende var der tale om en stigning fra 23 i 1999 til 32 i 2000. For Statsfængslet i Nyborgs og Anstalten ved Herstedvesters vedkommende var der derimod tale om et fald fra henholdsvis 78 og 40 i 1999 til henholdsvis 74 og 27 i 2000. (Langt de fleste anvendelser skete for alle institutionernes vedkommende for at hindre undvigelse, dog er der i 1999 også et stort antal anvendelser i Anstalten ved Herstedvester der skete for at hindre vold mv., nemlig 15 af de i alt 40 anvendelser). For de lukkede anstalter er der samlet set tale om stigning i antallet af anvendelser af håndjern under transport – fra i alt 340 i 1999, til i alt 400 i 2000, dog skal tallet for år 2000 korrigeres for fejlen i Statsfængslet i Vridsløselilles indberetning for dette år, jf. statsfængslets oplysninger ovenfor. For de åbne anstalters vedkommende er det samlede antal anvendelser af håndjern under transport steget fra i alt 69 i 1999 til i alt 81 i 2000. For alle kriminalforsorgens institutioner totalt set, inklusiv arresthussektoren, herunder Københavns Fængsler, og inklusiv Sandholmlejren, er tallene i alt henholdsvis 616 og 1121. Af statistikken fremgår det at den meget markante samlede stigning i anvendelsen af håndjern under transport hovedsageligt stammer fra Københavns Fængsler hvor der er sket en stigning fra i alt 144 anvendelser i 1999, til i alt 573 anvendelser i 2000.

Selv om jeg som nævnt umiddelbart må stille mig tvivlende overfor om den mindre opstramning af praksis kan forklare hele stigningen fra 1999 til 2000 i Statsfængslet i Vridsløselille, foretager jeg mig bl.a. på baggrund af ovenstående ikke mere vedrørende dette forhold ud over at henvide til mine bemærkninger i min opfølgingsrapport af 30. marts 2001 vedrørende min inspektion af Statsfængslet i Horsens. Jeg udtalte heri at jeg går ud fra at direktoratet følger udviklingen på området og iværksætter fornødne undersøgelser såfremt der viser sig markante ændringer eller forskelle mellem sammenlignelige institutioner ved f.eks. anvendelse af håndjern der ikke umiddelbart kan forklares.

Ad punkt 6.1.2.

Jeg anmodede statsfængslet om at oplyse hvorfor der i et konkret tilfælde var udfærdiget to rapporter (af 3. april 2000) om den samme anvendelse af håndjern. Jeg bemærkede i den forbindelse at jeg forstod sagen sådan at der i forbindelse med beslutning om overførsel af den indsatte var truffet beslutning om anvendelse af håndjern af de grunde som var anført på den ene blanket (direktoratets), og at den anden blanket (statsfængslets) var foranlediget af en episode der opstod senere i forbindelse med selve transporten. Da den indsatte nægtede at følge med, blev det nødvendigt at anvende magt for at sætte håndjernene på. Den rapport der er udfærdiget på statsfængslets blanket, fremtræder derfor som en nærmere begrundelse for at det var nødvendigt at anvende magt ved anvendelsen af håndjern (eller som en ”magtanvendelsesrapport”).

Statsfængslet har blandt andet oplyst at den overvagtimester der har underskrevet blanketten fra Afdeling A 1, er enig i at det forholder sig som jeg har beskrevet det. Statsfængslet har i øvrigt bemærket at fængslet fremover kun anvender den blanket vedrørende brug af håndjern som direktoratet har lagt ud på blanketdelen i Krans edb-systemet.

Direktoratet har henholdt sig til statsfængslets udtalelse.

Jeg har noteret mig at min forståelse af de faktiske forhold er korrekt.

Jeg går ud fra at der ikke skal udfærdiges en magtanvendelsesrapport når gennemførelse af en tidligere truffet beslutning om anvendelse af håndjern kun kan ske ved anvendelse af magt, men at det (blot) i håndjernerapporten skal angives at der har været anvendt magt i forbindelse med brugen af håndjern. Jeg går derfor også ud fra at det er en fejl at der er udfærdiget en særskilt (håndjerner)rapport om anvendelsen af magt i det konkrete tilfælde. Da den oprindelige rapport imidlertid tillige indeholder oplysning om anvendelsen af magt i forbindelse med brugen af håndjern, foretager jeg mig ikke mere vedrørende denne sag.

Jeg har noteret mig at fængslet nu kun anvender en blanket. Da jeg går ud fra at der fremover ikke udfærdiges særskilte (magtanvendelses)rapporter om anvendelsen af magt i forbindelse med brugen af håndjern i tilsvarende situationer, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 6.2.6 Magtanvendelse

Jeg anmodede statsfængslet om at oplyse hvornår lægetilsynet fandt sted i den ene sag som jeg modtog om anvendelse af magt (rapport af 16. maj 2000), og hvilke bemærkninger lægen måtte have fremført. Det fremgik af rapporten at læge/sygeplejerske blev underrettet samtidig med overvagtimesteren, og at der fandt lægetilsyn sted, men der fremgik ikke noget om tidspunktet herfor, og rubrikken til lægens bemærkninger er ikke udfyldt.

Statsfængslet har blandt andet oplyst at der ikke var lægetilsyn, og at det således er en beklagelig fejl at det af rapporten fremgår at der var foretaget lægetilsyn. En af sygeplejerskerne har oplyst at personalet bad ham vurdere om der skulle ske lægetilsyn. Ved tilsyn af den indsatte fandt sygeplejersken ikke at det var nødvendigt.

Direktoratet har henholdt sig til fængslets beklagelse af at det af rapporten fremgår at der var foretaget lægetilsyn når dette ikke var tilfældet.

Jeg er enig i at det er beklageligt at det er noteret i magtanvendelsesrapporten at der var lægetilsyn når der ikke var et sådant tilsyn. Der burde i øvrigt have været gjort notat om at sygeplejersken tilså den indsatte og ikke fandt lægetilsyn nødvendigt.

Ad punkt 6.3.1. Sikringscelleanbringelse

Ved en anbringelse den 10. november 1999 var der anvendt en observationscellerapport hvor ”observation” var streget ud og ovenover med håndskrift ændret til ”sikringscelle”. Jeg anmodede statsfængslet om at oplyse om der var tale om en observationscelleanbringelse, eventuelt i den sikringscelle hvor der ikke er rumme klar til brug, eller en sikringscelleanbringelse. Hvis det sidste var tilfældet, bad jeg om oplysning om hvorfor der ikke blev anvendt en egentlig sikringscellerapport. Hvis der var tale om observationscelleanbringelse i sikringscellen uden rumme, bad jeg om en udtalelse vedrørende overholdelse af bestemmelsen i cirkulærets § 17 hvorefter celler der er indrettet og godkendt som sikringsceller, ikke må anvendes til andre formål.

Statsfængslet oplyste i sin udtalelse af 13. juli 2001 at statsfængslet først i år 2000 fik indrettet en observationscelle, og at der i det konkrete tilfælde var tale om en anbringelse i den sikringscelle hvor der ikke er rumme klar til brug. Statsfængslet oplyste videre at det skyldes en beklagelig fejl at der ikke var anvendt en egentlig sikringscellerapport, og at det nu på møder med natledere og vagthavende var præciseret at cellerne på den ”gamle sygeafdeling” begge er sikringsceller.

Den 23. oktober 2001 har statsfængslet supplerende udtalt at fængslet har revurderet sagen, og at fængslet er af den opfattelse at der reelt har været tale om en observationscelleanbringelse i den sikringscelle hvor der ikke er rumme. Statsfængslet må derfor konstatere at bestemmelsen i § 17 i sikringscellecirkulæret, hvorefter celler der er indrettet og godkendt som sikringsceller ikke må anvendes til andre formål, ikke har været overholdt. Fængslet har beklaget dette.

Statsfængslet har endvidere oplyst at problemet skulle være løst nu hvor fængslet har fået en observationscelle.

Direktoratet har henholdt sig til statsfængslets udtalelse og har videre udtalt at direktoratet finder det beklageligt at der er sket placering i en sikringscelle, uden at direktoratet havde givet dispensation vedrørende kravet i § 17 i sikringscellecirkulæret.

Jeg har noteret mig at fængslet oprindeligt opfattede anbringelsen som en sikringscelleanbringelse, og at fængslet på denne baggrund har beklaget at der ikke blev anvendt en egentlig sikringscelle-rapport i sagen. Jeg har endvidere noteret mig at fængslet over for natlederne og de vagthavende har præciseret at cellerne på den "gamle sygeafdeling" begge er sikringsceller.

Jeg tager til efterretning at der imidlertid reelt er tale om en observationscelleanbringelse. Jeg er enig i at det på denne baggrund er beklageligt at der er sket observationscelleanbringelse i en sikringscelle i strid med bestemmelsen i det dagældende sikringscellecirkulæres § 17.

Jeg bad også vedrørende et andet tilfælde (rapport vedrørende en anbringelse den 29. november 1999) om at få oplyst om der var tale om en observationscelleanbringelse, eventuelt i sikringscellen uden remme, og i bekræftende fald hvorfor der var anvendt en sikringscellerapport i sagen.

Statsfængslet har oplyst at der var tale om en sikringscelleanbringelse og har i øvrigt henvist til besvarelsen vedrørende den ovennævnte sag.

Statsfængslet har efterfølgende supplerende over for direktoratet oplyst at der som følge af at statsfængslet først i år 2000 fik indrettet en observationscelle, var tale om en anbringelse i sikringscelle selvom der i rapporten under punkt 1 er anvendt udtrykket observationscelle. Statsfængslet har videre anført at anbringelse i nogle tilfælde fejlagtigt er blevet omtalt som anbringelse i observationscelle fordi nogle blandt personalet på daværende tidspunkt havde den fejlagtige opfattelse at en anbringelse i sikringscelle (uden remme) kunne betegnes som en anbringelse i observationscelle.

Direktoratet har henholdt sig til statsfængslets beklagelse af at det af rapporten vedrørende anbringelse i sikringscelle og af observationsarket for sikringscelleanbragte i sagen fremgår at den pågældende har været observationscelleanbragt når den pågældende rettelig har været sikringscelleanbragt.

Statsfængslets bemærkning om at der var tale om anbringelse i sikringscelle ”som følge af” at fængslet først fik observationscelle i 2000, giver umiddelbart opfattelsen af at der ville være sket observationscelleanbringelse såfremt der var en observationscelle til rådighed i fængslet. Anvendelsen af udtrykket observationscelle tre steder i rapporten, peger ligeledes i retning af at anbringelsen blev anset som en observationscelleanbringelse. Jeg må imidlertid forstå at betingelserne for sikringscelleanbringelse var opfyldt i sagen, og at der (således) var tale om anbringelse i sikringscelle. Jeg må endvidere forstå at anvendelse af udtrykket observationscelle i rapporten (udelukkende) skyldes den fejlagtige opfattelse som nogle blandt personalet havde, hvorefter anbringelse i sikringscellen uden rum kunne betegnes som en observationscelleanbringelse.

Uden nærmere efterprøvelse tager jeg til efterretning at der i dette tilfælde var tale om en sikringscelleanbringelse. Jeg er på denne baggrund enig i at det er beklageligt at det af såvel selve rapporten som af observationsarket fremgår at den indsatte var observationscelleanbragt.

Idet jeg, ud fra fængslets oplysning om at nogle ansatte på ”daværende” tidspunkt havde den fejlagtige opfattelse at en anbringelse i sikringscelle uden rum kunne betegnes som en anbringelse i observationscelle, går ud fra at der ikke længere er nogen af de ansatte der har denne opfattelse, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Jeg anmodede under dette punkt tillige om en udtalelse om hvorfor der i to tilfælde (anbringelser af 11. januar og 6. februar 2000) var udfærdiget nye rapporter om sikringscelle”anbringelse” i forbindelse med at der efterfølgende under den indsattes anbringelse i sikringscelle skete fiksering. Jeg anmodede tillige om oplysning om hvorfor der (så) ikke blev udfærdiget en sådan rapport vedrørende den sidste fiksering (af i alt tre fikseringer under samme anbringelse) i det ene af disse tilfælde (sikringscelleanbringelsen den 11. januar 2000 der varede til den 14. januar 2000) og ved et tredje tilfælde hvor der også efterfølgende skete fiksering (en anbringelse den 6. december 1999). Jeg anmodede endvidere om oplysning om hvorvidt ”fikseringsrapporterne” blev indberettet til direktoratet som selvstændige sikringscellerapporter.

Statsfængslet har oplyst at der kun burde have været udfærdiget en rapport i sagerne. Statsfængslet har endvidere oplyst at de to andre rapporter, som det fremgår af overskriften af den ene rapport, blevet betragtet som et supplement, og at de tre ”fikseringsrapporter” kun indgår i statistikken som én episode.

Direktoratet har henholdt sig til det oplyste om at de tre ”fikseringsrapporter” kun indgår i statistikken som én episode.

Direktoratet har endvidere henholdt sig til statsfængslets beklagelse af at der er lavet tre rapporter vedrørende anbringelsen af 11. januar 2000.

Jeg tager til efterretning at der ikke skulle have været udfærdiget særskilte sikringscellerapporter i forbindelse med fiksering af de allerede sikringscelleanbragte indsatte. Jeg er således enig i at det er beklageligt at der vedrørende anbringelsen den 11. januar 2000 er udfærdiget tre rapporter. Tilsvarende er det beklageligt at der ved anbringelsen den 6. februar 2000 er udfærdiget to rapporter.

Jeg tager ligeledes til efterretning at ”fikseringsrapporterne” ikke har været indberettet til direktoratet som selvstændige sikringscellerapporter.

Idet jeg går ud fra at fængslet har gjort eller vil gøre personalet opmærksom på at der ikke skal udfærdiges en ny særskilt sikringscellerapport når der sker fiksering af allerede sikringscelleanbragte, men at notat herom skal udfærdiges i den allerede foreliggende rapport (observationsarket), foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

I en rapport vedrørende en anbringelse den 19. april 2000 kl. 17.35 er det i beskrivelsen af forløbet anført at den indsatte tidligere på dagen, nemlig kl. 11.35, var indsat i sikringscelle. Sikringscelleanbringelsen kl. 17.35 skete umiddelbart efter at den indsatte var udtaget af sikringscellen, idet han på vej tilbage til sin celle hidsede sig op på ny og blev truende. Jeg anmodede på denne baggrund

om oplysning om hvorfor der ikke blandt de rapporter som jeg havde modtaget, var en rapport vedrørende anbringelsen kl. 11.35.

Statsfængslet har oplyst at fængslet hidtil har fulgt en procedure hvorefter rapporter om sikringscelleanbringelser samles hos overvagtimesteren i en særlig mappe. Statsfængslet har endvidere oplyst at rapporten vedrørende anbringelse den 19. april 2000 kl. 11.35 ved en beklagelig fejl ikke er indgået i mappen. Rapporten fandtes i den pågældende indsatte chartek, og fængslet har vedlagt en kopi af rapporten.

Direktoratet har henholdt sig til statsfængslets beklagelse af at jeg ikke modtog den omtalte rapport sammen med de øvrige rapporter.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

I et andet tilfælde (en anbringelse den 27. november 1999) bad jeg statsfængslet om at oplyse om det var rigtigt forstået at den indsatte fysisk blev flyttet fra den ene sikringscelle til den anden, men at opholdet i den første sikringscelle var en observationscelleanbringelse. I sikringscellerapporten var det anført at den pågældende blev flyttet fra observationscelle til sikringscelle; men i en vedhæftet magtanvendelsesrapport var det anført at den indsatte blev flyttet fra den ene sikringscelle til den anden (med henblik på fiksering).

Statsfængslet har oplyst at der var tale om flytning fra sikringscellen uden remme til den sikringscelle hvor remme er klar til brug. Statsfængslet har endvidere efterfølgende over for direktoratet telefonisk oplyst at opholdet i den første sikringscelle var en sikringscelleanbringelse.

Direktoratet har udtalt at direktoratet finder det beklageligt at det fremgår af rapporten vedrørende anbringelse i sikringscelle at den pågældende i den første sikringscelle var observationscelleanbragt når den pågældende rettelig var sikringscelleanbragt. Direktoratet har gjort statsfængslet bekendt med sin opfattelse.

Jeg er enig med direktoratet i at det er beklageligt at det i sikringscellerapporten er anført at den indsatte var observationscelleanbragt når der rettelig var tale om en sikringscelleanbringelse. Jeg går ud fra at denne angivelse skyldes den fejlagtige opfattelse som nogle ansatte på daværende tidspunkt havde, hvorefter de mente at en anbringelse i sikringscelle uden remme kunne betegnes som en anbringelse i observationscelle, jf. fængslets oplysning ovenfor. Som nævnt anførte sted, går jeg ud fra at der blandt de ansatte ikke længere er nogen der har denne opfattelse.

Ved sammenholdelse af oplysningerne i kriminalforsorgens statistik for 1998 og 1999 vedrørende antallet af sikringscelleanbringelser i Statsfængslet i Vridsløselille disse år (begge år i alt 21, heraf henholdsvis 7 og 5 med fiksering), og de rapporter som jeg modtog for 2000 (i alt 11 – til og med den 29. april 2000) anførte jeg i rapporten at der umiddelbart synes at være tale om en ikke ubetydelig stigning i anvendelsen af sikringscelle i 2000. Jeg anmodede på denne baggrund statsfængslet om at oplyse det samlede antal sikringscelleanbringelser for 2000 og om årsagen til denne stigning. Hvad det sidste angår, nævnte jeg at fængslets oplysning under inspektionen om at der var sket en stigning i antallet af sikringscelleanbringelser efter flytningen af rockerne, ikke kunne være årsag til stigningen indtil den 29. april 2000. Denne flytning fandt først sted ved udgangen af april måned 2000.

Statsfængslet har oplyst at der i perioden fra den 1. januar til den 28. april 2000 var 12 sikringscelleanbringelser. (Fængslets tal inkluderer anbringelsen den 19. april 2000, kl. 11.25, som ikke indgik i opgørelsen i min rapport af 11. april 2001, da jeg ikke modtog rapporten sammen med de øvrige rapporter). Fængslet har videre oplyst at 7 af de 12 rapporter vedrørte afsonere, mens resten vedrørte enten varetægtsfængslede eller anholdte. Disse anbringelser indgår ikke i fængslets statistik (men i arrestafdelingens), og rapporterne burde derfor ikke have været udleveret til mig, idet arrestafdelingen ikke var omfattet af inspektionen. Fængslet har beklaget fejlen. Det rigtige antal anbringelser for 2000 bliver dermed 21 hvilket er det samme som i 1999.

Direktoratet har henholdt sig til fængslets udtalelse, herunder fængslets beklagelse af at der er udleveret rapporter vedrørende indsatte på arrestafdelingen.

Jeg tager det oplyste til efterretning og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 6.3.2.

Under henvisning til at det i et følgebrev til sikringscellecirkulæret af 27. maj 1994 (under punkt 10) var forudsat at institutionerne fastsætter retningslinjer for proceduren for sikringscelleanbringelse og fiksering, herunder for placering af ansvaret for reglernes overholdelse, anmodede jeg statsfængslet om at oplyse hvorvidt statsfængslet havde fastsat sådanne retningslinjer. I bekræftende fald anmodede jeg om at modtage kopi heraf.

Statsfængslet har fremsendt en lokal instruks af 23. juni 1997 om anvendelse af sikringsceller og sikringsmidler.

Direktoratet har udtalt at det er direktoratets opfattelse at det burde have fulgt af instruksens at læge, ifølge cirkulærets § 12, stk. 1, kun skal tilkaldes til indsatte der ikke er fikserede, hvis der er konkret mistanke om sygdom, eller hvis den indsatte selv begærer lægehjælp. Videre har direktoratet anført at det er direktoratets opfattelse at instruksens burde have indeholdt retningslinjer om visitation/omklædning og om tilsyn med ikke fikserede anbragte. Direktoratet har gjort statsfængslet bekendt med sine opfattelser.

Direktoratet har endvidere meddelt statsfængslet at direktoratet går ud fra at de nævnte punkter er indføjjet i den nye instruks som er udarbejdet som følge af straffuldbyrdelseslovens ikrafttræden.

Direktoratet har til sidst i sin udtalelse anført at direktoratet går ud fra at fængslet har udfærdiget nye instrukser på sikringscelle og observationscelleområdet, og at direktoratet har gjort fængslet bekendt med denne antagelse, jf. punkt 6.4.7. mfl. (Som det fremgår heraf var fængslet ved afgivelsen af sin udtalelse i færd med at udarbejde en instruks om observationscelleanbringelse).

Jeg tager til efterretning at fængslet har udfærdiget en instruks som forudsat i følgebrevet til det dagældende cirkulære. Jeg har endvidere noteret mig det af direktoratet oplyste.

Om end der ikke i straffuldbyrdelseslovens § 66 eller i de administrative bestemmelser i tilknytning hertil er bestemmelser der pålægger (eller bemyndiger) institutionens leder til at udfærdige (nye) lokale regler, og selv om fængslet ikke (tillige) har fremsendt kopi af en senere instruks end instruks fra juni 1997, antager jeg – ligesom direktoratet – at fængslet har udfærdiget en ny instruks på området. Ligesom direktoratet går jeg ud fra at fængslet heri har indføjret de punkter som direktoratet har angivet. Hvis direktoratets og min antagelse er forkert, går jeg ud fra at fængslet vil udfærdige en sådan ny instruks.

Ad punkt 6.3.5.

Selvom min undersøgelse som udgangspunkt ikke omfattede grundlaget for anvendelse af magt i forbindelse med sikringscelleanbringelse, anmodede jeg i et konkret tilfælde (en anbringelse den 9. januar 2000) om oplysning om hvorfor det var nødvendigt dels at ilægge den indsatte håndjern, dels at anvende armsnoningsgreb. Der var tale om en indsat der klokken 5.00 om morgenen ringede efter personalet, og da personalet åbnede til cellen, var den indsatte i færd med at hænge sig. Den indsatte blev skåret ned og ilagt håndjern, og det er tillige anført at der blev anvendt armsnoningsgreb på højre og venstre arm.

Statsfængslet har oplyst at håndjern blev anvendt for at hindre selvmord eller selvbeskadigelse. Fængslet har endvidere oplyst at personale der går med indsatte der er i håndjern, normalt holder fat i den indsatte for at undgå at han falder og kommer til skade. Fængslet har videre oplyst at to fængselsfunktionærer i det konkrete tilfælde havde fat i hver en arm på den indsatte, og at der faktisk ikke var tale om et armsnoningsgreb som angivet i rapporten. Statsfængslet har herudover oplyst at en af de involverede fængselsfunktionærer til brug for besvarelsen af dette punkt har oplyst at den

indsatte gik helt oprejst. Dette ville ikke have været tilfældet hvis der havde været anvendt et armsnoningsgreb idet den indsatte i sådanne tilfælde vil være foroverbøjet. Statsfængslet har endelig oplyst at det således skyldes en beklagelig fejl at det fremgår af rapporten at der blev anvendt armsnoningsgreb.

Direktoratet har udtalt at direktoratet finder det berettiget at den indsatte var ilagt håndjern under transporten fra sin celle til sikringscellen under henvisning til det anførte. Direktoratet har endvidere tilsluttet sig statsfængslets beklagelse af at det af rapporten fremgår at den indsatte var i armsnoningsgreb når dette ikke var tilfældet.

Selvom det umiddelbart undrer mig at det skulle være nødvendigt at anvende håndjern under transporten fra den indsattes celle til sikringscellen når den indsatte blev ledsaget af to funktionærer der holdt fast i den indsattes arme, tager jeg det oplyste om årsagen til anvendelse af håndjern og greb mv. til efterretning. Jeg er enig i at det er beklageligt at det fremgår af rapporten at der blev anvendt armsnogningsgreb når den type greb ikke blev anvendt.

Ad punkt 6.3.6.

Da det i intet tilfælde fremgik af rapporten at den indsatte blev visiteret og afklædt i forbindelse med indsættelse i sikringscellen, og da det heller ikke fremgik om der i øvrigt var forholdt i overensstemmelse med følgebrevets pkt. 5, hvorefter den indsatte skal tilbydes en undertrøje, bad jeg statsfængslet om at oplyse om der var sket visitation og omklædning i overensstemmelse med cirkulærets § 9 og pkt. 5 i direktoratets følgebrev.

Statsfængslet har oplyst at det er en indarbejdet rutine at der ved anbringelse i sikringscelle sker visitation. Da der ikke er notatpligt vedrørende dette forhold, kan det imidlertid ikke med sikkerhed

siges om der er sket visitation i alle tilfælde. Statsfængslet har dog ikke grund til at antage at der ikke i alle tilfælde er sket visitation.

Statsfængslet har efterfølgende supplerende overfor direktoratet oplyst at det ikke på nuværende tidspunkt kan oplyses hvorvidt – og i hvilket omfang – der er sket omklædning i de pågældende tilfælde. Indtil kort tid før fængslets udtalelse har det været praksis i statsfængslet at give de indsatte lov til efter visitationen at tage noget af deres eget tøj på igen, typisk undertøj. Statsfængslet er opmærksom på at denne praksis ikke har været i overensstemmelse med § 9 i cirkulære af 27. maj 1994 om anvendelse af observationscelle, sikringscelle, fiksering m.v. i kriminalforsorgens anstalter og arresthuse hvorefter der skulle ske omklædning. Fængslet har beklaget dette. Fængslet vil nu sikre at der normalt sker omklædning, jf. § 6, stk. 2, i bekendtgørelsen om anvendelse af sikringsmidler i fængsler og arresthuse (bekendtgørelse nr. 384 af 17. maj 2001) og jf. punkt 7 i direktoratets vejledning hertil (vejledning nr. 90 af 16. maj 2001 om anvendelse af sikringsmidler i fængsler og arresthuse). De indsatte vil herefter normalt ikke få deres eget tøj på igen, men vil i stedet få noget undertøj på som ligger klar ved sikringscellerne, ligesom der, som hidtil, vil være tæpper.

Direktoratet har henholdt sig til statsfængslets beklagelse af at statsfængslets praksis ikke har været i overensstemmelse med cirkulærets § 9. Direktoratet har gjort statsfængslet bekendt hermed.

Direktoratet har endvidere henholdt sig til det af statsfængslet oplyste om visitation.

Jeg tager det oplyste om visitation til efterretning og lægger på baggrund af disse oplysninger til grund at der er foretaget visitation i de konkrete tilfælde som er omfattet af min undersøgelse.

Jeg er enig i at det er beklageligt at fængslets praksis med hensyn til omklædning ikke har været i overensstemmelse med det dagældende cirkulæres § 9 og følgebrevets punkt 5. Jeg har noteret mig at fængslet nu vil sikre at praksis er i overensstemmelsen med den nugældende bekendtgørelses § 6, stk. 2, og vejledningens pkt. 7.

I min rapport orienterede jeg Statsfængslet i Vridsløselille om at jeg i forbindelse med min seneste inspektion af Statsfængslet i Horsens havde bedt direktoratet om at overveje hvorvidt der, af hensyn til efterfølgende kontrolmuligheder, burde indføres en notatpligt, f.eks. en rubrik på observationskemaerne hvori det ved afkrydsning kan tilkendegives at der er forholdt i overensstemmelse med cirkulærets § 9 og pkt. 5 i direktoratets følgebrev (nu bekendtgørelsens § 6, stk. 2, og vejledningens punkt 7). Som opfølgning herpå kan jeg til orientering for Statsfængslet i Vridsløselille oplyse at direktoratet i den anledning meddelte mig at direktoratet ved næste genoptryk af observationsskemaerne ville indsætte en rubrik som foreslået af mig. I min opfølgingsrapport af 30. marts 2001 tog jeg det oplyste til efterretning.

Ad punkt 6.3.7.

For så vidt angår en anbringelse den 20. december 1999 kl. 11.30, var det på observationsarket anført at håndjern blev klippet af kl. 13.30. Da der intet stod om anvendelse af håndjern i rapporten, anmodede jeg om oplysning om hvorfor den indsatte var ilagt håndjern under anbringelsen indtil kl. 13.30.

Statsfængslet har fra det involverede personale fået oplyst at der inden anbringelsen i sikringscellen blev anvendt håndjern, og at låsen i håndjernene uheldigvis var gået i baglås. Statsfængslets låsesmed blev derfor tilkaldt, og håndjernene blev fjernet ved brug af en boltsaks.

Statsfængslet har endvidere oplyst at man nu har placeret en boltsaks på vagtmesterkontoret, således at håndjern hurtigt kan fjernes hvis en tilsvarende situation igen skulle opstå.

Direktoratet har udtalt at direktoratet finder det uheldigt at den indsatte var ilagt håndjern under sikringscelleanbringelsen. Direktoratet har dog henholdt sig til statsfængslets oplysning om at en boltsaks nu er placeret på vagtmesterkontoret så lignende situationer undgås.

Jeg tager det oplyste om baggrunden for at den indsatte var ilagt håndjern under anbringelsen i sikringscelle til efterretning. Jeg er enig i at dette forhold er uheldigt.

Jeg har noteret mig at fængslet nu til imødegåelse af eventuelle tilsvarende situationer fremover har placeres en boltsaks på vagtmesterkontoret.

Ad punkt 6.3.8.

I et tilfælde (rapport af 28. april 2000) var det angivet at beslutningen om sikringscelleanbringelse blev truffet af en vagthavende fængselsfunktionær. Jeg anmodede på denne baggrund statsfængslet om at oplyse om den vagthavende fængselsfunktionær er den funktionær som er ”ansvarlig for det pågældende tjenestoområde”, jf. cirkulærets § 11.

Statsfængslet har bekræftet dette idet afgørelsen blev truffet af den fængselsfunktionær som var leder af natholdet. Bagvagten blev telefonisk underrettet.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad punkt 6.3.9.

Jeg bad om oplysninger om eventuelle retningslinjer for lægetilkald såfremt sådanne ikke er indeholdt i fængslets eventuelle retningslinjer for sikringscelleanbringelse.

Statsfængslet har henvist til den lokale instruks (af 23. juni 1997) vedrørende anvendelse af sikringsceller og sikringsmidler som fængslet, som nævnt under punkt 6.3.2., har udarbejdet.

Direktoratet har ligeledes henvist til sin udtalelse under punkt 6.3.2. hvori direktoratet anførte at det er direktoratets opfattelse at det burde have fulgt af instruksens, at læge, ifølge cirkulærets § 12, stk. 1, kun skal tilkaldes til indsatte der ikke er fikserede hvis der er konkret mistanke om sygdom, eller hvis den indsatte selv begærer lægehjælp. Direktoratet har videre anført at direktoratet har gjort statsfængslet bekendt hermed.

Det fremgår af fængslets instruks af 23. juni 1997 at den også indeholder retningslinjer om lægetilkald. Efter punkt 3 i instruksens af 23. juni 1997 skal overvagtmasteren ”straks” tilkalde læge. Der sondres ikke mellem tilkald ved indsatte der er fikserede, og indsatte der ikke er fikserede. I sidstnævnte situation skal der, som anført af direktoratet, kun tilkaldes læge hvis der er konkret mistanke om sygdom, eller hvis den indsatte selv begærer det. Der er ikke anført yderligere i instruksens om lægetilkald; men det er under pkt. 7 anført at overvagtmasteren har ansvaret for at der sker lægetilsyn hurtigst muligt efter anbringelsen.

Jeg har noteret mig disse retningslinjer. Som nævnt under punkt 6.3.2. går jeg ud fra at fængslet efter ikrafttrædelsen af straffuldbyrdelsesloven har udfærdiget (eller vil udfærdige) nye retningslinjer. Jeg går ligeledes ud fra at de indeholder (eller vil komme til at indeholde) retningslinjer for lægetilkald i overensstemmelse med det af direktoratet anførte.

I forlængelse af ovennævnte anmodning udtalte jeg at jeg herefter – og efter modtagelse af de i rapporten nævnte oplysninger om samarbejdet med læger i lokalområdet – ville tage stilling til hvorvidt jeg havde grundlag for at foretage mig noget i relation til tidspunktet for lægetilkald i de konkrete tilfælde hvor der var gået 10 minutter eller mere efter fikseringen før lægetilkald fandt sted. Det drejede sig om 6 af i alt 12 tilfælde.

Det fremgår som nævnt af fængslets retningslinjer at lægetilkald skal ske ”straks” . Fængslet har, som det fremgår nedenfor, i juli 1999 indgået aftaler med fire læger i lokalområdet, men herudover deltager fængselslægen også i vagtordningen. Tilkald sker efter en prioriteringsrækkefølge der skifter hver måned. Hvis den første på listen er forhindret, ringes der til nummer to på listen osv. Ordningen var således gældende i den periode hvor de pågældende anbringelser fandt sted.

Jeg foretager mig på denne baggrund ikke mere vedrørende dette spørgsmål ud over at bemærke at de seks tilfælde hvor der gik 10 minutter eller mere før der skete lægetilkald, (heller) ikke er behandlet i overensstemmelse med fængslets egne interne retningslinjer hvorefter lægetilkald skal ske ”straks”.

For så vidt angår ét af de 5 tilfælde uden fiksering hvor der skete lægetilkald, skete det i et tilfælde 1 time efter indsættelsen i sikringscelle (en anbringelse den 27. juli 1999). Da det ikke fremgik at den indsatte bad om lægetilsyn, gik jeg ud fra at det var personalet der havde besluttet at der skulle ske lægetilsyn. Jeg anmodede om oplysning om hvorfor lægetilkald først skete en time efter anbringelsen.

Statsfængslet har oplyst, at den konkrete episode ikke var omfattet af de tilfælde hvor der efter cirkulæret om anbringelse i sikringscelle skal ske lægetilsyn, men at der efter den lokale instruks skal ske lægetilkald i alle tilfælde af anbringelse i sikringscelle. I det konkrete tilfælde blev lægen kontaktet efter en time. Statsfængslet har endvidere oplyst at der til brug for besvarelsen af punktet har været talt med den involverede fængselsfunktionær. Sådan som fængselsfunktionæren husker det, kom man frem til at det ville være godt at kontakte lægen med henblik på at drøfte spørgsmålet om eventuel ordinering af (yderligere) beroligende medicin. Lægen mente at en konsultation kunne vente til dagen efter.

Direktoratet har anført følgende:

”...

Direktoratet finder ikke grundlag for at kritisere, at der først skete lægetilkald en time efter anbringelsen, idet der ikke var tale om konkret mistanke om sygdom eller om en anmodning fra den indsatte om lægehjælp, jf. sikringscellecirkulærets § 12, stk. 1. Lægetilkald efter en time i den konkrete situation er imidlertid ikke i overensstemmelse med statsfængslets interne instruks. Direktoratet har derfor anmodet statsfængslet om at ændre instruks, således at der sondres mellem på den ene side lægetilkald i medfør af de generelle sikringscelleregler og på den anden side øvrige lægetilkald.

...”

Da der efter den lokale instruks skulle ske lægetilkald ved alle sikringscelleanbringelser, og dette efter instruks skulle ske ”straks”, har instruks ikke været overholdt. Da der imidlertid var tale om en sag der ikke er omfattet af sikringscellecirkulærets § 12, foretager jeg mig ikke mere i anledning af at der gik en time før der skete tilkald af læge.

Jeg har noteret mig at direktoratet har bedt fængslet om at ændre instruks så der sondres mellem på den ene side lægetilkald i medfør af de generelle sikringscelleregler og på den anden side øvrige lægetilkald. Jeg går ud fra at fængslet fremover vil være opmærksom på i lignende tilfælde udtrykkeligt at angive når lægetilkald ikke er sket på grundlag af bestemmelsen i straffuldbyrdelseslovens § 66, stk. 6, men af andre grunde.

For så vidt angår anbringelserne med fiksering, var der i 2 af de 12 tilfælde ikke noget notat der viste at lægetilsyn faktisk fandt sted (fikseringer af 28. november 1999 og 12. januar 2000). Jeg anmodede derfor statsfængslet om at oplyse om der skete lægetilsyn, og i bekræftende fald hvornår det skete.

For så vidt angår rapporten af 28. november 1999 har statsfængslet oplyst at det desværre ikke er muligt ud fra papirerne eller journalen at se hvornår et eventuelt lægetilsyn fandt sted. For så vidt angår rapporten af 12. januar 2000 har statsfængslet oplyst at lægetilsyn fandt sted samme dag kl. 21.30, og at notatet er skrevet i sygejournalen.

Direktoratet har udtalt at direktoratet finder det beklageligt at det ikke fremgår af rapporten af 28. november 1999 om der faktisk fandt lægetilsyn sted. Direktoratet finder det endvidere beklageligt at det ikke fremgår af observationsarket i sagen med rapport af 12. januar 2000 hvornår der blev foretaget lægetilsyn. Direktoratet har gjort statsfængslet bekendt med sine opfattelser.

Jeg er enig i at det er beklageligt at det ikke fremgår af rapporten af 28. november 1999 om der faktisk fandt lægetilsyn sted i denne sag, og at det ikke af observationsarket i sagen med rapport af 12. januar 2000, men kun af sygejournalen, fremgår hvornår der blev foretaget lægetilsyn i denne sag. Jeg har noteret mig at direktoratet har gjort statsfængslet bekendt med sine opfattelser.

Læge blev i sagen med rapport af 12. januar 2000 tilkaldt kl. 19.50, og lægetilsyn fandt således sted 1 time og 40 minutter efter tilkaldet.

I min rapport s. 127 udtalte jeg at det var beklageligt at der i rapporten vedrørende to anbringelser (af 6. december 1999 og 9. januar 2000 hvor lægetilsyn i begge tilfælde fandt sted halvanden time efter tilkaldet) ikke var anført nogen begrundelse for det sene lægetilsyn.

Idet jeg henviser til det anførte nedenfor s. 68, foretager jeg mig ikke mere i anledning af at der heller ikke i sagen med rapport af 12. oktober 2000 er nogen begrundelse for det sene lægetilsyn.

Til brug for min vurdering af hvorvidt tidspunkterne for de førte lægetilsyn i sagerne med rapporter af 6. december 1999 og 9. januar 2000 gav mig anledning til at foretage mig noget, bad jeg statsfængslet om at oplyse hvilke overvejelser statsfængslet havde gjort sig vedrørende spørgsmålet om hvorvidt der er behov for at tage initiativer til styrkelse af samarbejdet med læger i lokalområdet vedrørende tilsyn med sikringscelleanbragte. Jeg bad endvidere statsfængslet om at oplyse hvorvidt statsfængslet havde forsøgt at indgå aftaler som nærmere beskrevet i bilag 8 til arbejdsgruppens betænkning og i bekræftende fald resultatet heraf.

Statsfængslet har i den anledning oplyst at fængslet i en periode frem til juli 1999 havde problemer med at få etableret en aftale med læger som kunne træde til når fængselslægen var forhindret i at møde op.

I juli 1999 lykkedes det at etablere en aftale med fire læger om lægetilkald. Der blev lavet en ordning hvor der hver måned er en prioriteringsrækkefølge for tilkald af en læge fra vagtlægeholdet. Hvis den første på listen skulle være forhindret, ringes der til nummer to på listen osv. Ud over de fire læger deltager fængselslægen i vagtordningen. I visse situationer har man valgt at tilkalde fængslets psykiatriske konsulent.

Da lægetilsyn bliver foretaget af en begrænset kreds af læger, har de pågældende et relativt godt kendskab til de særlige forhold i fængslet.

Statsfængslet har telefonisk den 8. oktober 2001 overfor direktoratet oplyst at ordningen ikke har givet anledning til større problemer.

Direktoratet har henholdt sig til det af fængslet anførte.

Jeg har noteret mig at der er indgået aftaler med læger i lokalområdet, og at ordningen ikke har givet anledning til større problemer. Jeg går på denne baggrund også ud fra at ovennævnte to tilfælde (og nu også det tredje tilfælde, rapport af 12. januar 2000, hvor der gik mere end en time før der skete lægetilsyn) er enkeltstående tilfælde.

I forbindelse med min inspektion af Statsfængslet i Horsens, hvor jeg bad dette fængsel om samme oplysninger i relation til sikringscelleanbringelser med fiksering hvor der gik mere end en time før der skete lægetilsyn, udtalte direktoratet bl.a. følgende i en udtalelse af 19. november 2001:

”...

Reglerne om lægetilsyn med sikringscelleanbragte er oprindeligt baseret på de forslag, der fremgår af Indstilling om sikringsceller og observationsceller, afgivet af arbejdsgruppen vedrørende anvendelse af sikringscelle i Kriminalforsorgens anstalter og arresthuse i november 1992.

Arbejdsgruppen foretog en statistisk undersøgelse af sikringscelleanbringelser med fiksering herunder en undersøgelse af, hvor hurtigt de sikringscelleanbragte blev tilset af læge efter at være blevet fikseret. Arbejdsgruppen fandt det med de forslag til øget information til lægerne om sikringscelleanbringelse mv. ikke realistisk at forestille sig, at tidsintervallet mellem anbringelse i sikringscelle og lægetilsyn kunne være væsentligt kortere end op til 2 timer. Der henvises til indstillingens bilag 3.

...

Ifølge bestemmelsen i § 13, stk. 1 i direktoratets tidligere gældende cirkulære af 27. maj 1994 om anvendelse af observationscelle, sikringscelle, fiksering mv. skal læge tilkaldes omgående med henblik på at lægetilsyn kan finde sted så hurtigt, som det kan lade sig gøre, medmindre lægen har sikret sig, at lægeligt tilsyn er åbenbart unødvendigt.

Bestemmelsen er videreført i straffuldbyrdslovens § 66, stk. 5, der har følgende ordlyd: 'Ved tvangsfiksering af en indsat i sikringscelle skal institutionen straks anmode en læge om at foretage tilsyn med den indsatte. Lægen skal tilse den pågældende, medmindre lægen skønner et sådant tilsyn åbenbart unødvendigt.'

Med denne bestemmelse er det præciseret, at institutionen har en ubetinget pligt til straks at anmode en læge om at foretage tilsyn, og at lægen har pligt til at tilse den indsatte, medmindre lægen skønner, at tilsyn er åbenbart unødvendigt. Det er således lægens ansvar at vurdere nødvendigheden af lægetilsyn herunder også at foretage en eventuel prioritering mellem flere presserende arbejdsopgaver.

...”

I en opfølgingsrapport nr. 3 af 7. december 2001 anførte jeg følgende:

”...

Som nævnt s. 148 i min endelige rapport af 17. december 1999 undersøgte jeg spørgsmålet om hvor hurtigt der skal ske lægetilsyn ved sikringscelleanbringelse med fiksering, i forbindelse med en sag hvor en indsat afgik ved døden under anbringelse i sikringscelle i Statsfængslet i Horsens. Jeg udtalte at det efter min opfattelse klart var i strid med bestemmelsen i det dagældende cirkulæres § 4, stk. 2 (hvorefter tilsyn skulle finde sted ”omgående” – ved en fejl i den endelige rapport angivet som ”snarest muligt”), når der forløb mere end en time før lægetilsyn fandt sted. Sagen er, som

nævnt anførte sted, omtalt i min beretning for 1990, s. 108ff, og opfølgning er sket i beretningen for 1991, s. 282.

Ved en ændring af det nævnte cirkulære (af 15. juli 1974) ved cirkulære af 16. april 1991 blev ”omgående” ændret til ”snarest muligt”. Denne ændring bygger på en delindstilling (fra september 1990) fra arbejdsgruppen vedrørende anvendelse af sikringscelle i kriminalforsorgens anstalter og arresthuse, jf. følgeskrivelsen til cirkulæret. Arbejdsgruppen – der havde foretaget en undersøgelse af lægetilsyn i en given periode – udtalte bl.a. at lægetilsyn med fikserede skulle ske ”hurtigst muligt”. Arbejdsgruppen fandt det uheldigt at tilsyn ifølge undersøgelsen i en række tilfælde først fandt sted flere timer efter fikseringen, men arbejdsgruppen anså samtidig dette for i et vist omfang uundgåeligt (navnlig i tilfælde hvor lægeundersøgelsen foretages af en vagtlæge som skal indpasse tilsynet i en række af sygebesøg). Arbejdsgruppen nævnte i den forbindelse at det ved tegn på skader eller sygdom hos den indsatte bør overvejes at indbringe den indsatte til skadestue hvis lægetilsyn ikke kan finde sted inden for rimelig tid, og den indsatte er i en tilstand hvor vedkommende kan transporteres. Arbejdsgruppen angav ikke nogen grænse for hvor lang tid der må gå inden lægetilsyn.

Ved cirkulære af 27. maj 1994 blev bestemmelsen om lægetilsyn, som nu fandtes i § 13, stk.1, på ny ændret således at lægetilsyn skulle finde sted ”så hurtigt, som det kan lade sig gøre, medmindre lægen har sikret sig, at lægetilsyn er åbenbart unødvendigt”. Dette cirkulære bygger på den endelige indstilling fra november 1992 fra ovennævnte arbejdsgruppe om sikringsceller og observationsceller, jf. også følgeskrivelsen til cirkulæret. Af bilag 8 til indstillingen, som jeg har citeret fra i den endelige rapport, fremgår at arbejdsgruppen bl.a. anbefalede at der blev etableret aftaler med andre praktiserende læger hvorefter de kan træde til når fængselslægen er forhindret i at foretage tilsyn med sikringscelleanbragte. Arbejdsgruppen henviste til at sådanne aftaler efter arbejdsgruppens umiddelbare opfattelse i vidt omfang vil kunne tilgodese ønsket om at en sikringscelleanbragt hurtigst muligt tilses af en læge.

I bilag 3 til indstillingen som direktoratet har henvist til i udtalelsen af 19. november 2001, har arbejdsgruppen, som nævnt af direktoratet, anført at gruppen ikke finder det realistisk at forestille sig at tidsintervallet fra fikseringen til lægetilsynet kan være ”væsentlig kortere end op til to timer”. Jeg forstår direktoratets henvisning til indstillingen således at det efter direktoratets opfattelse er i overensstemmelse med reglerne i det dagældende sikringscellecirkulære, dvs. cirkulæret af 27. maj 1994 (”så hurtigt, som det kan lade sig gøre”) hvis lægetilsyn ved sikringscelleanbringelse med fiksering har fundet sted senest to timer efter fikseringen.

I forbindelse med min inspektion af Københavns Fængsler anmodede jeg fængslet og direktoratet om en udtalelse om hvorvidt tidspunktet for lægetilsyn i de tilfælde hvor det var foretaget mere end en time efter anbringelsen, havde været i overensstemmelse med § 4, stk. 2, i tidligere gældende cirkulære, dvs. cirkulæret af 15. juli 1974 som ændret ved cirkulære af 16. april 1991 (”snarest muligt”). Jeg henviser til min beretning for 1994, s. 498.

Direktoratet anførte i den anledning bl.a. at formuleringen ”snarest muligt” indebar at lægen skulle foretage tilsyn med det samme, medmindre andre lægelige opgaver som lægen i den aktuelle situation er optaget af, forhindrede dette. Jeg henviser nærmere til min beretning for 1995, s. 650.

Jeg udtalte (i en opfølgingsrapport af 31. maj 1996) at jeg var enig i den opfattelse om direktoratet var kommet med vedrørende forståelsen af ”snarest muligt”. Jeg udtalte endvidere at jeg også forstod direktoratets udtalelse sådan at direktoratet herefter mente at lægetilsyn mere end en time efter anbringelsen normalt ikke var i overensstemmelse med det dagældende cirkulære. Jeg erklærede mig enig heri.

I forbindelse med min inspektion af Anstalten ved Herstedvester hvor jeg gennemgik sager der var behandlet efter at cirkulæret af 27. maj 1994 var trådt i kraft, henviste jeg for så vidt angår spørgsmålet om hvor hurtigt lægetilsyn skal ske, til sagen vedrørende min inspektion af Københavns Fængsler, jf. min beretning for 1996, s. 393. Jeg nævnte i forlængelse heraf at sikringscellecirkulæret ved nævnte cirkulære af 27. maj 1994 var ændret således at lægetilsyn efter denne ændring (i stedet for ”snarest muligt” som det var tilfældet for de sager som udtalelsen i sagen om inspektionen af Københavns Fængsler omfattede) skulle finde sted så hurtigt som det kan lade sig gøre, medmindre lægen har sikret sig at lægetilsyn er åbenbart unødvendigt. For så vidt angik de tilfælde hvor der var gået mere end en time fra anbringelsen til lægetilsyn fandt sted, udtalte jeg at det var beklageligt at der ikke var angivet nogen begrundelse for det sene lægetilsyn.

Ud fra en sproglig fortolkning er der forskel på om lægetilsyn skal ske ”omgående” eller ”snarest muligt”, hvorimod der ikke synes at være væsentlig forskel på om lægetilsyn skal ske ”snarest muligt” eller ”så hurtigt, som det kan lade sig gøre”. På den anden side har det næppe med anvendelsen af udtrykket ”omgående” i det tidligere gældende cirkulære (af 15. juli 1974) været hensigten at udtrykke at lægen skulle komme straks og dermed afbryde eller udskyde enhver anden opgave, jf. også min udtalelse i ovennævnte sag fra beretningen for 1990. I denne sag modtog jeg en oversigt over tidsrummet indtil lægetilsyn i 39 sager hvoraf der i 5 tilfælde var gået mellem 0 og 30 minutter, i 9 tilfælde mellem 31 og 60 minutter, mens der i resten af tilfældene var gået mere end en time, og jeg tilkendegav, som nævnt, (alene) at det klart var i strid med bestemmelsen når der var forløbet mere end en time.

Om end det i delindstillingen fra arbejdsgruppen vedrørende sikringscelleanbringelse er tilkendegivet at det kan være uundgåeligt at der kan gå flere timer før der finder lægetilsyn sted, går jeg ikke ud fra at ændringen fra ”omgående” til ”snarest muligt” ved cirkulæret af 16. april 1991 har tilsigtet en indholdsmæssig ændring af hvor lang tid der må gå, men alene en præcisering. For så vidt angår fortolkningen af ”snarest muligt” har jeg, som nævnt ovenfor, i forbindelse med min inspektion af Københavns Fængsler tilsluttet mig direktoratets fortolkning hvorefter det betyder at tilsyn skal ske med det samme, medmindre andre lægelige opgaver som lægen i den aktuelle situation er optaget af, forhindrer dette.

For så vidt angår ændringen fra ”snarest muligt” til ”så hurtigt, som det kan lade sig gøre” går jeg ud fra at den (heller) ikke i sig selv har tilsigtet en ændring med hensyn til hvor hurtigt lægetilsyn skal finde sted, men i forbindelse med arbejdsgruppens endelige indstilling fra november 1992

er der dog kommet et fortolkningsbidrag i henseende til spørgsmålet om hvor grænsen går for hvor lang tid der må forløbe før der sker lægetilsyn, jf. nedenfor. Jeg går således ud fra at lægetilsyn efter ikrafttrædelsen af cirkulæret af 27. maj 1994 også har skullet ske "med det samme, medmindre andre lægelige opgaver som lægen i den aktuelle situation er optaget med, forhindrer dette". Selv om dette ud fra en sproglig fortolkning i princippet kan forstås sådan at der ikke er nogen tidsmæssig grænse for hvor længe lægen kan være forhindret, går jeg dog ud fra at det ikke skal forstås sådan. Jeg forstår således direktoratets udtalelse af 19. november 2001 og henvisningen heri til bilag 3 til indstillingen fra november 1992 om sikringsceller og observationsceller, der ligger til grund for cirkulæret af 27. maj 1994, sådan at der er en grænse på to timer. Min antagelse i opfølgingsrapporten af 31. maj 1996 vedrørende min inspektion af Københavns Fængsler om at det (også) var direktoratets opfattelse at lægetilsyn der finder sted mere end en time efter anbringelsen normalt ikke var i overensstemmelse med det dagældende cirkulære (af 15. juli 1974 som ændret ved cirkulære af 16. april 1991 der lå forud for udsendelsen af arbejdsgruppens endelige indstilling i november 1992), kan således ikke opretholdes.

Efter omstændighederne foretager jeg mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om hvor lang tid der må gå før lægetilsyn skal finde sted ved sikringscelleanbringelse med fiksering. Jeg tager således til efterretning at det er i overensstemmelse med reglerne i det dagældende sikringscellecirkulære om sikringscelleanbringelse at der kan gå op til to timer før lægetilsyn finder sted. Jeg har i den forbindelse noteret mig at der ikke i de nugældende regler om sikringscelleanbringelse med fiksering (straffuldbyrdelseslovens § 66, stk. 5, bekendtgørelse nr. 384 af 17. maj 2001 om anvendelse af sikringsmidler i fængsler og arresthuse og vejledning nr. 90 af 16. maj 2001) er angivet retningslinjer for hvornår tilsynet skal finde sted, men at det ifølge direktoratets udtalelse er "lægens ansvar at vurdere nødvendigheden af lægetilsyn herunder også at foretage en eventuel prioritering mellem flere presserende arbejdsopgaver." Heller ikke forarbejderne til loven angiver retningslinjer med hensyn til hvornår tilsyn skal finde sted, men angiver alene at det er lægens ansvar at vurdere nødvendigheden af lægetilsyn.
..."

På denne baggrund, og idet jeg har noteret mig at lægetilsyn i ingen af de tre ovennævnte tilfælde fandt sted mere end to timer efter anbringelsen, foretager jeg mig ikke mere vedrørende tidspunktet for lægetilsyn i disse sager. Som nævnt ovenfor anser jeg dem for enkeltstående tilfælde. Jeg henleder dog fængslets opmærksomhed på den ordning som jeg i forbindelse med min inspektion af Statsfængslet i Horsens fik oplyst at dette fængsel følger, og ifølge hvilken oversygeplejersken løbende tilser de sikringscelleanbragte der skal tilses af en læge, indtil lægen kommer til stede.

I et tilfælde blandt sikringscelleanbringelserne uden fiksering (en anbringelsen af 27. juli 1999) fremgik det at lægen ved tilkaldet besluttede at lægetilsyn kunne vente til dagen efter. Der var imidlertid ikke noget notat om lægetilsyn dagen efter hvor den indsatte fortsat var anbragt i sikringscelle indtil kl. 15.50. Jeg bad fængslet om at oplyse hvorfor der, så vidt sås, ikke skete lægetilsyn under den indsattes ophold i sikringscellen den 28. juli 1999.

Statsfængslet og direktoratet har henvist til det tidligere anførte vedrørende denne sag. Direktoratet har bemærket at den konkrete episode, som det fremgår heraf, ikke var omfattet af sikringscellecirkulærets § 12, stk. 1. Som det (i øvrigt) fremgår af det ovenfor anførte, blev lægen kontaktet med henblik på at drøfte spørgsmålet om eventuel ordinering af (yderligere) beroligende medicin. Lægen mente at en konsultation kunne vente til den følgende dag.

Statsfængslet og direktoratets svar indeholder ikke en besvarelse af om der – uanset at lægetilkald ikke skete på grundlag af bestemmelsen i det dagældende sikringscellecirkulære § 12, stk. 1, men af andre grunde – rent faktisk var lægetilsyn (eller snarere lægebesøg). Da lægen tilkendegav at ville komme den følgende dag, må jeg i mangel af oplysninger om at besøget af den ene eller anden grund ikke blev gennemført, umiddelbart lægge til grund at han faktisk også kom på besøg denne dag. I så fald foreligger der formentlig også et notat i den indsattes sygejournal fra dette besøg.

Da lægetilkald imidlertid ikke skete på grundlag af bestemmelsen i det dagældende sikringscellecirkulæres § 12, stk. 1, men af de grunde der er nævnt i statsfængslets udtalelse til mig, foretager jeg mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om lægetilsyn (lægebesøg) i denne sag.

For så vidt angår samme sag meddelte jeg at jeg ikke foretog mig mere vedrørende spørgsmålet om udarbejdelse af notat om lægetilsyn i dette tilfælde før jeg havde modtaget svar på ovennævnte anmodning om hvorvidt der faktisk var lægetilsyn i sagen.

Da det ikke fremgår hvorvidt der var lægebesøg i sagen, og jeg ikke foretager mig mere vedrørende dette spørgsmål, foretager jeg mig heller ikke mere vedrørende spørgsmålet om udarbejdelse af

notat om et eventuelt lægebesøg i sagen. Såfremt den indsatte havde besøg af lægen, går jeg, som det fremgår ovenfor, ud fra at der er notat herom i den indsattes sygejournal.

I ét tilfælde varede anbringelsen i alt 76 timer og 25 minutter (eller 3 døgn, 4 timer og 25 minutter). Jeg bad derfor om oplysning om hvorvidt der skete indberetning til direktoratet i sagen, jf. sikringscellecirkulærets § 16.

Statsfængslet har oplyst at der ikke skete indberetning, og at dette skyldes en beklagelig fejl.

Direktoratet har henholdt sig til statsfængslets beklagelse af at der ikke skete indberetning til direktoratet i overensstemmelse med sikringscellecirkulærets § 16, stk. 1.

Jeg er enig i at det er beklageligt at bestemmelsen i cirkulærets § 16, stk. 1, ikke blev overholdt i sagen.

Ad punkt 6.3.10.

Jeg orienterede fængslet om at jeg i forbindelse med min inspektion af Statsfængslet i Horsens havde anmodet direktoratet om en udtalelse vedrørende begrebet ”fast vagt” i sikringscellecirkulærets § 13, stk. 3. Anledningen hertil var at det fremgik at der i langt den overvejende del af de rapporter om sikringscelleanbringelse som jeg gennemgik i forbindelse med min inspektion af dette fængsel, ikke var ført flere end to på hinanden følgende tilsyn ved samme funktionær (og det fremgik ikke at der var ”udpeget” en fast vagt). Jeg anmodede om at det af udtalelsen kom til at fremgå hvorvidt et enkelt tilsyn eller et meget lille på hinanden følgende antal tilsyn der foretages af den samme fængselsfunktionær, hvorefter tilsynet overgår til at blive udført af en anden fængselsfunktionær, kan siges at være udført af en ”fast vagt”.

For så vidt angår Statsfængslet i Vridsløselille, lagde jeg til grund at der i alle tilfælde var ”udpeget” en fast vagt, men at der var spørgsmål om hvorvidt der var udpeget en ”fast” vagt når den enkelte funktionær kun er udpeget for et kort tidsrum ad gangen. Det fremgik af en turnusplan der var vedhæftet en af rapporterne at de enkelte vagter (i hvert fald i denne sag) kun var udpeget til at være fast vagt en halv time ad gangen. Jeg meddelte at jeg ikke foretog mig mere vedrørende dette spørgsmål før jeg havde modtaget svar på min høring af direktoratet i forbindelse med min inspektion af Statsfængslet i Horsens.

Direktoratet udtalte i anledning af denne høring følgende:

”...

Det er direktoratets opfattelse, at begrebet ’fast vagt’ skal forstås i overensstemmelse med § 13, stk. 3, i cirkulære om anvendelse af observationscelle, sikringscelle, fiksering mv., jf. følgeskrivelsens punkt 7.

Der ligger heri blandt andet, at den for anbringelsen ansvarlige umiddelbart efter fikseringen bør udpege en fængselsfunktionær eller anden medarbejder til opgaven. I overensstemmelse med følgeskrivelsens punkt 7 bør det så vidt muligt sikres, at den pågældende er en erfaren, fastansat medarbejder, fortrinsvis med et godt kendskab til den fikserede. Det bør så vidt muligt undgås, at den der udpeges til at være fast vagt, har deltaget i den aktuelle fiksering.

I det omfang, det er foreneligt med tilrettelæggelsen af det øvrige arbejde på afdelingen bør den enkelte faste vagt så vidt muligt fortsætte med opgaven indtil arbejdstidens ophør. Når arbejdstiden ophører, eller når den faste vagt af andre grunde ikke kan fortsætte med opgaven, bør den for anbringelsen ansvarlige udpege en ny fængselsbetjent mv. til opgaven. Hver gang der udpeges en fast vagt bør dette så vidt muligt ske under hensyntagen til de i følgeskrivelsen nævnte kriterier, samt under hensyntagen til, at den enkelte faste vagt længst muligt kan varetage tilsynet med den pågældende.

Det er direktoratets opfattelse, at tilrettelæggelsen af arbejdet på den enkelte institution og hensynet til belastningen ved at observere indsatte i længere tid kan nødvendiggøre, at en ansat, der er udpeget til fast vagt, må flyttes til anden tjeneste, ligesom hensynet til at sikre, at den bedst egnede ansatte udpeges til opgaven kan betyde, at der udpeges en ansat, som kort tid efter må afløses som fast vagt på grund af arbejdstidens ophør.

Det er således direktoratets opfattelse, at et enkelt tilsyn eller et meget lille på hinanden følgende antal tilsyn, der foretages af den samme fængselsfunktionær, hvorefter tilsynet overgår til at blive

udført af en anden fængselsfunktionær, godt kan siges at være udført af en 'fast vagt', såfremt de i cirkulæret og følgeskrivelsen nævnte hensyn samtidig er blevet varetaget.
..."

I min opfølgingsrapport af 30. marts 2001 meddelte jeg at jeg ingen bemærkninger havde til det af direktoratet anførte.

Da Statsfængslet i Horsens havde tilkendegivet at statsfængslet havde vanskeligt ved at overholde retningslinjerne for udpegning af fast vagt, navnlig fordi fængslet har ca. 100 prøveansatte, og at det vil være meget belastende hvis den samme skal være fast vagt i flere timer, bad jeg i opfølgingsrapporten om direktoratets bemærkninger hertil.

Direktoratet anførte i den anledning følgende:

"...

Statsfængslet har bl.a. udtalt, at der er omkring 100 prøveansatte i fængslet, hvilket betyder, at omkring halvdelen af fængslets funktionærer er unge og urutinerede. Det er derfor i perioder forbundet med store vanskeligheder at finde erfarent personale til at varetage opgaven som fast vagt ved sikringscelleanbragte. Problemet accentueres af, at det ofte er funktionærer fra den mere erfarne kreds af personalet, som deltager i sikringscelleanbringelsen.

Hvis det ikke er muligt at udpege en erfaren medarbejder på den afdeling, hvor sikringscelleanbringelsen har fundet sted, og kravet om, at der skal udpeges en erfaren medarbejder, skal overholdes, skal denne udpeges fra et andet postområde. Dette vil kunne medføre ordens- og sikkerhedsmæssige problemer på det postområde, som skal afgive en medarbejder.

Indkaldelse af personale fra fridage sker i et vist omfang, men belaster naturligvis fængslets resourceforbrug, og sker derfor p.t. kun ved sikringscelleanbringelser, der forventes at foregå hen over natten.

Statsfængslet har i den interne instruksamling for personalet tilføjet følgende:

'Den funktionær, som træffer afgørelse om anbringelse i sikringscelle, skal hurtigst muligt etablere en fast vagttjeneste ved indsatte under anbringelsen. Under hensyntagen til fængslets almindelige orden og sikkerhed, skal vagttjenesten i videst muligt omfang forrettes af en fastansat funktionær

med erfaring. Som udgangspunkt må den pågældende funktionær ikke have deltaget i anbringelsen, ligesom det vil være en fordel hvis pågældende har et forhåndskendskab til den indsatte. Det kan accepteres at funktionæren afløses med jævne mellemrum og/eller efter behov.’

Direktoratet kan henholde sig til statsfængslets udtalelse. Direktoratet har lagt vægt på, at statsfængslets interne instruks er i overensstemmelse med de generelle retningslinjer for anvendelsen af fast vagt, således som disse er beskrevet i følgeskrivelsen af 27. maj 1994 (vedrørende nye regler om anvendelse af observationscelle, sikringscelle, fiksering m.v.) og den nu gældende vejledning af 16. maj 2001 om anvendelse af sikringsmidler i fængsler og arresthuse.
...”

I min opfølgingsrapport nr. 3 af 7. december 2001 anførte jeg herefter:

”...

Det fremgår af fængslets udtalelse med bilag ... at ovennævnte interne retningslinjer er fastsat fordi fængslet er opmærksom på at praksis (af de grunde som fængslet har anført) ikke er helt i overensstemmelse med retningslinjerne fra Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Jeg har noteret mig den tilføjelse som fængslet har indføjet i instruksamlingen for personalet (afsnit 4, lb.nr. 3, pkt. 2) med angivelse af retningslinjer der svarer til de retningslinjer som direktoratet har fastsat, nu i vejledning nr. 90 af 16. maj 2001 om anvendelse af sikringsmidler i fængsler og arresthuse.

*Skønt der ikke er oplyst om ændringer i de faktiske forhold – som er årsag til at fængslet i praksis ikke helt har kunnet overholde de centralt fastsatte retningslinjer – går jeg ud fra at fængslet på baggrund af de nu fastsatte interne retningslinjer, herunder kravet om at den funktionær som har truffet afgørelse om sikringscelleanbringelsen, hurtigst muligt skal etablere en fast vagttjeneste, fremover ikke så ofte vil komme ud for at fængslet ikke kan overholde retningslinjerne. På denne baggrund, og idet jeg går ud fra at fængslet vil følge udviklingen og fortsat være opmærksom på om praksis er i overensstemmelse med de angivne retningslinjer, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.
...”*

Som det fremgår af direktoratets udtalelse, bør den enkelte faste vagt – i det omfang det er foreneligt med tilrettelæggelsen af det øvrige arbejde på afdelingen – så vidt muligt fortsætte med opgaven indtil arbejdstidens ophør. Hver gang der udpeges en fast vagt, bør dette så vidt muligt ske bl.a.

under hensyntagen til at den enkelte faste vagt længst muligt kan varetage tilsynet med den pågældende. Dog kan tilrettelæggelsen af arbejdet på den enkelte institution og hensynet til belastningen ved at observere indsatte i længere tid nødvendiggøre at en ansat der er udpeget til fast vagt, må flyttes til anden tjeneste, ligesom hensynet til at sikre at den bedst egnede ansatte udpeges til opgaven, kan betyde at der udpeges en ansat som kort tid efter må afløses som fast vagt på grund af arbejdstidens ophør. Et enkelt tilsyn eller et meget lille på hinanden følgende antal tilsyn der foretages af den samme fængselsfunktionær, hvorefter tilsynet overgår til at blive udført af en anden fængselsfunktionær, kan således godt siges at være udført af en ”fast vagt” såfremt de nævnte hensyn samtidig er blevet varetaget, jf. vejledning nr. 90 af 16. maj 2001 om anvendelse af sikringsmidler i fængsler og arresthuse.

På den turnusplan som var vedlagt en af sagerne (rapport af 11. januar 2000), er de enkelte vagter som nævnt kun udpeget til at være fast vagt en halv time ad gangen. For tidsrummet fra kl. 23.00 til næste dag kl. 06.00 som turnusplanen omfatter, optræder i alt seks personer som afløste hinanden, hvorefter der blev startet forfra med den første på listen. Nummer 1 på listen havde således vagten den første halve time fra kl. 23.00 til 23.30 og igen fra kl. 02.00 til 02.30, nr. 2 havde vagten fra kl. 23.30 til 24.00 og igen fra kl. 02.30 til kl. 03.00 osv. På denne måde fik to af de seks personer (nr. 1 og 2) tre vagter af en halv times varighed, mens de øvrige fire hver fik to vagter af en halv times varighed. Jeg går ud fra at turnusplanen er udfærdiget i anledning af den aktuelle fiksering ud fra de kriterier som er angivet i følgeskrivelsen til det dagældende sikringscellecirkulære (og nu findes i vejledningen til bekendtgørelsen om anvendelse af sikringsmidler), og at de pågældende funktionærer således hver især opfylder disse kriterier, dvs. at de alle er erfarne, fastansatte medarbejdere, fortrinsvis med et godt kendskab til den fikserede, og at de ikke havde deltaget i den aktuelle fiksering. Jeg går endvidere ud fra at den rullende turnus er udfærdiget for at belaste de enkelte funktionærer mindst muligt. Ved at udpege mange funktionærer og i en rullende turnus hvor de enkelte funktionærer i løbet af 7 timer kun har vagten to eller tre gange af en halv times varighed ad gangen, er der imidlertid ikke tale om at de enkelte funktionærer har vagten ”længst muligt” eller ”fortsætter” med opgaven – så vidt mulig indtil arbejdstidens ophør.

Direktoratet synes i sin udtalelse vedrørende min inspektion af Statsfængslet i Horsens at lægge til grund at der skal udpeges én fast vagt, og at der kun skal udpeges en ny såfremt denne, af den ene eller anden årsag, ikke længere kan fungere som fast vagt. Som det fremgår af direktoratets (anden) udtalelse i anledning af min høring i opfølgingsrapporten (nr. 1), er det dog i overensstemmelse med de angivne retningslinjer at den (ene) funktionær der er udpeget som fast vagt, ”afløses med jævne mellemrum og/eller efter behov” (citater fra Statsfængslet i Horsens regler som direktoratet ikke har haft bemærkninger til). Jeg går ud fra at direktoratets udtalelse skal (kan) forstås sådan at det er i overensstemmelse med retningslinjerne (og hensynet til at belaste den faste vagt mindst muligt) at udpege en fast afløser, dvs. at der for så vidt kan udpeges mere end en fast vagt.

Jeg har ingen bemærkninger hertil.

Spørgsmålet er imidlertid om det er i overensstemmelse med reglerne at der – som det er sket i det konkrete tilfælde i Statsfængslet i Vridsløselille – på forhånd udpeges flere (mange) funktionærer til på skift at fungere som fast vagt med den virkning at den enkelte funktionær kun fungerer som sådan i kort tid ad gangen og med lang tid mellem hver vagtperiode.

Selv om jeg har forståelse for hensynet bag en sådan turnusplan, og selv om de funktionærer der omfattes heraf hver især udpeges efter de retningslinjer der er angivet af direktoratet, må jeg umiddelbart være af den opfattelse at en turnusplan som i det konkrete tilfælde hvor der deltog i alt seks funktionærer, ikke er i overensstemmelse med retningslinjerne. Inden jeg tager endelig stilling til dette spørgsmål, beder jeg dog fængslet og direktoratet om en udtalelse herom.

Jeg anmodede under dette punkt tillige direktoratet om en udtalelse om hvorvidt der efter direktoratets opfattelse er nogen øvre grænse for hvor lang tid der må gå mellem tilsyn med sikringscelleanbragte indsatte der ikke er fikserede, jf. cirkulærets § 12, stk. 2, hvorefter tilsyn i sådanne tilfælde skal ske ”jævnligt”, herunder hvorvidt ”noget længere intervaller”, som angivet i punkt 7 i følgebrevet til det dagældende cirkulære, kan være 1 time eller mere.

Direktoratet har hertil anført følgende:

” ...

Det fremgår af cirkulærets § 12, stk. 2, at en indsat, der er anbragt i sikringscelle uden at være fikseret, jævnligt skal tilses af personalet.

Af indstillingen om sikringsceller og observationsceller, side 30, fremgår følgende:

’I øvrige tilfælde - dvs. hvor indsatte er anbragt i sikringscelle uden fiksering eller i observationscelle - bør den indsatte jævnligt tilses af personalet. Hvor hyppigt tilsyn skal ske vil bero på en konkret vurdering. I visse tilfælde vil der også i disse situationer kunne være behov for fast vagt eller i hvert fald meget hyppige observationer, mens det i andre tilfælde kan være tilstrækkeligt at tilse med noget længere intervaller.’

Behovet for tilsyn med en indsat, der er anbragt i sikringscelle uden at være fikseret, kan variere særdeles meget. Derfor er det efter direktoratets opfattelse helt afgørende, at personalet i hvert enkelt tilfælde konkret vurderer, hvor hyppigt den pågældende indsatte skal tilses. At fastsætte en øvre grænse for hyppigheden af tilsynene er dermed efter direktoratets opfattelse kontraindiceret, idet dette bl.a. kan indebære en risiko for, at den øvre grænse bliver det typiske niveau for frekvensen af tilsyn.

Spørgsmålet blev drøftet ved udarbejdelsen af de administrative regler som følge af straffuldbyrdelseslovens ikrafttræden. Et fængsel anførte i sit høringssvar, at det burde overvejes, om det var muligt at angive en rettesnor for længden af intervallerne mellem tilsyn af de observationscelleanbragte. Reglerne forblev imidlertid uændrede, netop på grund af risikoen for at udtrykkelige regler herunder med fastlæggelse af maksimum intervaller ville give anledning til, at der ikke blev foretaget en konkret vurdering i den enkelte sag.

Det er herefter direktoratets opfattelse, at der ikke bør fastsættes en øvre grænse for intervallet mellem tilsynene, og at det efter en konkret vurdering vil kunne anses for acceptabelt, at der mellem to tilsyn har været en times mellemrum eller mere.

...”

Jeg tager det oplyste til efterretning, herunder at det i konkrete tilfælde efter en konkret vurdering vil kunne være i overensstemmelse med reglerne (nu i bekendtgørelse nr. 384 af 17. maj 2001 og vejledning nr. 90 af 16. maj 2001) at der går en time eller mere mellem tilsyn. Da spørgsmålet om hvorvidt tilsyn i de enkelte tilfælde har været i overensstemmelse med reglerne, afhænger af en kon-

kret vurdering som jeg normalt ikke kan efterprøve, foretager jeg mig ikke noget vedrørende tilsyn i de konkrete tilfælde hvor der er gået en time eller mere mellem tilsyn.

Ad punkt 6.3.11.

Jeg anmodede statsfængslet om en udtalelse om udstrækningen af sikringscelleanbringelserne i seks nærmere angivne konkrete tilfælde (anbringelser den 27. juli 1999, den 12. september 1999, den 7. december 1999, den 12. april 2000, den 19. april 2000 og den 29. april 2000). Alle anbringelser var uden fiksering, bortset fra anbringelsen den 7. december 1999 hvor den indsatte dog kun var fikseret de første 20 minutter ud af en anbringelse på i alt 18½ time.

Statsfængslet har oplyst at i de seks tilfælde fremgår det af notaterne i observationsskemaerne at de pågældende indsatte igennem en relativ lang periode havde været stille og rolige under opholdet i sikringscellen. Statsfængslet har videre anført at det desværre er kendetegnende for notaterne i observationsarkene at de ikke er særligt uddybende, og at der heller ikke nogen steder er anført bemærkninger om behovet for at opretholde anbringelsen i sikringscelle.

Statsfængslet har desuden oplyst at det er meget svært på nuværende tidspunkt med nogenlunde sikkerhed at give en forklaring på udstrækningen af anbringelserne i sikringscelle. Statsfængslet har talt med noget af det personale der har været involveret i sagerne, men det har imidlertid ikke været muligt så lang tid efter episoderne at få oplysninger der kan gøre det muligt at give en nærmere forklaring.

Statsfængslet har endelig oplyst at fængslet i den kommende tid vil være særligt opmærksom på udstrækningen af anbringelse i sikringscelle. I den forbindelse vil fængslet arbejde på at notaterne i observationsarkene bliver mere oplysende.

Direktoratet har udtalt at direktoratet finder det beklageligt at statsfængslet i et så forholdsvis stort antal sager ikke er i stand til at komme med en udtalelse om den tidsmæssige udstrækning af sikringscelleanbringelserne. Direktoratet har gjort statsfængslet bekendt med sin opfattelse.

Direktoratet har i øvrigt taget statsfængslets oplysning om at fængslet fremover vil arbejde på at oplysningerne i observationsarkene bliver mere oplysende, til efterretning.

Jeg er enig i at det er beklageligt at fængslet i ingen af sagerne har kunnet udtale sig om den tidsmæssige udstrækning af anbringelserne, og at det således ikke har kunnet afklares om de indsatte i de konkrete tilfælde kunne have været taget ud af sikringscellen på et tidligere tidspunkt. På baggrund af de manglende oplysninger i sagerne, og da ombudsmanden normalt ikke har mulighed for at efterprøve om den tidsmæssige udstrækning af en sikringscelleanbringelse i konkrete tilfælde har været længere end nødvendigt, foretager jeg mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om den tidsmæssige udstrækning af anbringelserne i de konkrete tilfælde.

Også jeg tager til efterretning at fængslet fremover vil arbejde på at gøre observationsarkene mere oplysende.

Med hensyn til anbringelserne med fiksering, anmodede jeg statsfængslet om en udtalelse om udstrækningen af sikringscelleanbringelsen vedrørende en anbringelse den 22. april 2000. Den indsatte blev udtaget af fiksering kl. 11.43, men forblev sikringscelleanbragt indtil kl. 16.45, dvs. knap 5 timer efter ophøret af fikseringen. I perioden efter ophøret af fikseringen og indtil den indsatte blev udtaget af sikringscellen, sov han kortvarigt, men var for det meste vågen og – måtte jeg forstå – stille og rolig. Kl. 15.05 beklagede han sin opførsel og bad om at komme ud af sikringscellen. Han blev lovet et svar herpå inden for 1½-2 timer. Min anmodning om en udtalelse vedrørte udstrækningen af sikringscelleanbringelsen efter at den indsatte var udtaget af fiksering, herunder oplysning om hvorfor den indsatte ikke kunne komme ud af cellen kl. 15.05 da han bad om det.

Statsfængslet har fra den overvagtimester der var på vagtmesterkontoret, og som talte med den indsatte kl. 15.05, fået oplyst at han valgte at se den indsatte an i yderligere nogen tid, og at det lå ham på sinde at der ikke skulle opstå en ny situation hvor den indsatte på ny skulle anbringes i sikringscelle. Kl. 16.45 vurderede overvagtimesteren at den indsatte kunne tages ud.

Statsfængslet har endvidere oplyst at det forhold at en indsat giver en undskyldning ikke i sig selv kan betyde at betingelserne for fortsat anbringelse i sikringscelle ikke længere er til stede. Imidlertid vil det at den indsatte undskylder sin opførsel, i almindelighed med vægt kunne indgå i vurderingen af situationen. Ud fra de foreliggende oplysninger finder statsfængslet imidlertid ikke grundlag for at kritisere at overvagtimesteren valgte at se situationen an.

Direktoratet har henholdt sig til statsfængslets svar.

Jeg er enig i at en undskyldning fra en indsat ikke i sig selv indebærer at betingelserne for fortsat anbringelse i sikringscelle ikke længere er til stede, men at det dog i almindelighed med vægt må indgå i vurderingen af om betingelserne for sikringscelleanbringelse fortsat er opfyldte.

Efter de foreliggende oplysninger, og idet jeg som nævnt normalt ikke har mulighed for at efterprøve om den tidsmæssige udstrækning af en sikringscelleanbringelse i konkrete tilfælde har været længere end nødvendigt, foretager jeg mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om den tidsmæssige udstrækning af anbringelsen i det konkrete tilfælde.

Vedrørende et andet tilfælde (en anbringelse af 6. december 1999) hvor fikseringen varede godt 9½ time, var den indsatte efter fikseringen kl. 12.05 og de næste par timer urolig/udskældende. Han var, så vidt sås, rolig i den følgende periode hvor han bl.a. havde en samtale med overvagtimesteren (kl. 15.20). Fra kl. 16.00 og indtil udtagelsen fra sikringscellen er det angivet at den indsatte var rolig, og at han indimellem sov, bl.a. kl. 18.15 og 18.30 og fra kl. 19.30 til han blev udtaget af sikringscellen kl. 21.38. Kl. 18.35 er der notat om at han spiste og var stille og rolig. Jeg anmodede om

oplysning om hvorfor den indsatte ikke kl. 18.35 blev skønnet egnet til ophør af fikseringen og eventuelt udtagelse af sikringscellen.

Statsfængslet har oplyst at den overvagtimester der den pågældende dag var på vagtmesterkontoret, ikke på nuværende tidspunkt kan huske sagen i detaljer. Ligesom under de ovenfor nævnte 6 tilfælde af anbringelse i sikringscelle, er der heller ikke i dette tilfælde anført bemærkninger om behovet for at opretholde anbringelsen i sikringscelle. Det er derfor ikke muligt for statsfængslet på nuværende tidspunkt med nogenlunde sikkerhed at give en forklaring på udstrækningen af anbringelsen i sikringscelle i dette tilfælde.

Direktoratet har udtalt at direktoratet finder det beklageligt at statsfængslet ikke er i stand til at komme med en udtalelse om den tidsmæssige udstrækning af sikringscelleanbringelsen. Direktoratet har gjort statsfængslet bekendt med sin opfattelse. Direktoratet har i øvrigt henvist til at direktoratet, som nævnt, har noteret sig at statsfængslet vil arbejde på at gøre notaterne på observationsarkene mere oplysende.

Jeg er enig i at det er beklageligt at det ikke er muligt for fængslet at redegøre nærmere for baggrunden for den tidsmæssige udstrækning af anbringelsen i dette tilfælde. Da jeg som nævnt ikke har mulighed for at efterprøve om den tidsmæssige udstrækning af en sikringscelleanbringelse i konkrete tilfælde har været længere end nødvendigt, foretager jeg mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om den tidsmæssige udstrækning af anbringelsen i det konkrete tilfælde.

Ad punkt 6.3.12.

I et konkret tilfælde (en anbringelse af 28. november 1999) er der noteret et ”÷” på linjen til angivelse af hvem der traf beslutningen om ophør. Jeg anmodede om oplysning om hvad der menes hermed.

Statsfængslet har oplyst at dette minus er skrevet af den ledende overvagtimester som efterfølgende gennemgik rapporten (og ikke havde bemærkninger hertil). Han anførte tillige et minus under navn fordi natlederen ved en fejl ikke havde sat sin underskrift.

Direktoratet har udtalt at direktoratet finder det beklageligt at det ikke fremgår af observationsarket for sikringscelleanbragte, hvem der traf beslutningen om ophør af sikringscelleanbringelsen. Direktoratet har gjort statsfængslet bekendt hermed.

Jeg er enig i at det er beklageligt at det ikke fremgår af observationsarket hvem der traf beslutningen om ophør. Jeg har noteret mig at direktoratet har gjort fængslet bekendt med sin opfattelse.

Såfremt det ikke af eventuelle retningslinjer fremgik hvem der er bemyndiget til at træffe afgørelse om ophør af sikringscelleanbringelse, bad jeg fængslet om at oplyse om fængslets praksis på området.

Statsfængslet har oplyst at det fremgår af den lokale instruks at det er overvagtimesteren på vagtme-sterkontoret der træffer den endelige afgørelse om ophør af anbringelse i sikringscelle. Efter praksis er det lederen af natholdet der træffer afgørelsen om natten.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Med den bemærkning at det efter min opfattelse vil være rigtigst i instruksen at angive at det om natten er lederen af natholdet der har kompetencen, tager jeg det oplyste til efterretning

Ad punkt 6.4.1. Observationscelleanbringelse

Med hensyn til den anbringelse af 27. november 1999 der er nævnt ovenfor under punkt 6.3.1. – hvor det fremgik af sikringscellerapporten at den indsatte blev flyttet fra observationscelle til sikringscelle, men af magtanvendelsesrapporten at den indsatte blev flyttet fra den ene sikringscelle til den anden sikringscelle – bemærkede jeg at jeg, som nævnt, umiddelbart forstod det sådan at den indsatte fysisk blev flyttet fra den ene sikringscelle (uden fikseringsmidler) til den anden der ligger overfor. Jeg bemærker endvidere at jeg samtidig forstod at opholdet i den første sikringscelle var en observationscelleanbringelse. Jeg bemærkede videre at der hvis denne antagelse er korrekt, skulle have været udarbejdet en observationscellerapport vedrørende denne anbringelse (også selvom opholdet i observationscelle kun varede 35 minutter). Såfremt min forståelse var korrekt, jf. min anmodning under pkt. 6.3.1. om oplysning herom, bad jeg om oplysning om hvorfor der ikke var udfærdiget en observationscellerapport vedrørende denne anbringelse.

Som angivet under punkt 6.3.1 har fængslet som svar på min anmodning under dette punkt oplyst at der var tale om en anbringelse i sikringscelle.

Direktoratet har henholdt sig til sin besvarelse under punkt 6.3.1.

Jeg tager til efterretning at min forståelse ikke var korrekt, og jeg foretager mig derfor ikke mere vedrørende denne sag.

Jeg bad statsfængslet om at oplyse antallet af observationscelleanbringelser for 2000. Jeg henviste til at der ifølge kriminalforsorgens statistik for 1999 i dette år ikke var nogen observationscelleanbringelse i Statsfængslet i Vridsløselille, og at 2 anbringelser inden for en måned i 2000 for så vidt kunne siges at være en væsentligt stigning i antallet af observationscelleanbringelser.

De 2 anbringelser fandt, som nævnt i rapporten, så vidt ses sted i arrestafdelingens observationscelle, men i begge tilfælde var der tale om fængselsafsonere. Fængslet fik, som nævnt, først senere i år 2000 indrettet en ny observationscelle som på tidspunktet for inspektionen i juni 2000 endnu ikke var taget i brug, jf. rapportens punkt. 2.12.

Statsfængslet har oplyst at der i 2000 var 8 tilfælde af anbringelse i observationscelle.

Af fængslets brev af 31. august 2001 til direktoratets statistikafdeling, som er nævnt ovenfor under punkt 6.1.1., fremgår det at der (også) var fejl i fængslets indberetninger af antallet af observationscelleanbringelser i 2000. Tallet 11 i kriminalforsorgens statistik for dette år er således ikke korrekt. De tre anbringelser der er indberettet for meget, er anbringelser der tillige figurerer i arrestafdelingens indberetning.

Jeg har noteret mig det oplyste. Idet jeg henviser til fængslets oplysning under punkt 6.3.1. om at fængslet først i år 2000 fik indrettet en observationscelle, foretager jeg mig ikke mere vedrørende stigningen i antallet af observationscelleanbringelser i Statsfængslet i Vridsløselille fra år 1999 til år 2000, bortset fra at bemærke at jeg har noteret mig at fængslet i de ovennævnte 2 tilfælde, som fandt sted inden ibrugtagningen af den nye observationscelle, (så vidt ses) benyttede observationscellen på arrestafdelingen. Da der i begge tilfælde var tale om fængselsafsonere, går jeg ud fra at anbringelserne indgår i fængslets statistik for 2000 – uanset at de fandt sted på arrestafdelingen.

Jeg har tillige noteret mig at det af kriminalforsorgens statistik fremgår at antallet af observationscelleanbringelser i Statsfængslet i Nyborg og i Statsfængslet i Horsens i 2000 var henholdsvis 31 og 53. Da Statsfængslet i Vridsløselille først tog den nye observationscelle i brug (på et ikke nærmere angivet tidspunkt) efter inspektionen i juni 2000, er det ikke muligt at sammenligne tallene. Umiddelbart ses der dog ikke at være anvendt observationscelleanbringelse i videre omfang i Statsfængslet i Vridsløselille end i de to andre sammenlignelige institutioner (snarere tværtimod).

Ad punkt 6.4.6.

Jeg bad statsfængslet om at oplyse om den indsatte ved en observationscelleanbringelse af 26. januar 2000 inden visitationens gennemførelse blev oplyst om grunden til dens iværksættelse. I benægtende fald bad jeg om at få oplyst hvilke særlige omstændigheder der talte derimod, jf. § 1, stk. 6, i Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 15. december 1980, med senere ændring, om visitation af de indsatte og deres opholdsrum.

Statsfængslet har oplyst at det ikke er umiddelbart muligt på nuværende tidspunkt at oplyse nærmere om hvorvidt den indsatte blev orienteret om grunden til visitationen den 26. januar 2000. Statsfængslet har endvidere oplyst at den fængselsfunktionær som fratog den indsatte barberbladet, ikke længere gør tjeneste i statsfængslet.

Statsfængslet har herudover oplyst at fængslet i øvrigt er i tvivl om hvorvidt statsfængslet ved anbringelse i observationscelle har pligt til at orientere den indsatte om grunden til visitation, medmindre den indsatte selv spørger.

Direktoratet har oplyst at direktoratet har gjort statsfængslet bekendt med at direktoratet er opmærksom på at der er tale om en ret for den indsatte og ikke en pligt for personalet til i alle tilfælde på eget initiativ at oplyse om grundlaget for visitationen, men at direktoratet går ud fra at det normalt sker. Direktoratet har i øvrigt henholdt sig til statsfængslets udtalelse.

Jeg har noteret mig at det ikke er muligt nu at oplyse om den indsatte blev orienteret om grunden til visitationen.

Jeg er enig i at bestemmelsen i § 1, stk. 6, i det dagældende visitationscirkulære ikke indebærer en pligt for personalet til på eget initiativ at give en begrundelse for visitation når der træffes beslutning herom i forbindelse med observationscelleanbringelse. Der er alene tale om en ret for den indsatte til at få oplyst grunden hertil. Ligesom direktoratet går jeg dog ud fra at personalet nor-

malt på eget initiativ oplyser om grunden til visitationen, jf. også at det ved observationscelleanbringelse afhænger af en konkret vurdering om der skal ske visitation. Dog er bestemmelsen herom i den nugældende bekendtgørelse (nr. 383 af 17. maj 2001 om udelukkelse af indsatte fra fællesskab, herunder anbringelse i observationscelle m.v., i fængsler og arresthuse) ændret i forhold til § 3 i det dagældende cirkulære om sikrings- og observationscelleanbringelse mv. således at der nu skal foretages visitation, medmindre institutionen skønner at det er unødvendigt, jf. bekendtgørelsens § 14, stk. 2.

Ad punkt 6.4.7, 6.4.9. og 6.4.11.

Jeg anmodede statsfængslet om at oplyse hvorvidt der er fastsat interne kompetenceregler med hensyn til at træffe beslutning om anbringelse i og ophør af observationscelle, og om der er fastsat interne regler vedrørende underretning om observationscelleanbringelse og interne retningslinjer for tilsynet med observationscelleanbragte. I bekræftende fald bad jeg om kopi heraf.

Statsfængslet har oplyst at fængslet er i gang med at udarbejde en intern instruks vedrørende anbringelse i observationscelle. Når instruksen er færdig, vil jeg modtage en kopi.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer fængslets fremsendelse af kopi af instruksen når den foreligger.

Direktoratet har til sidst i sin udtalelse anført følgende:

”...

I anledning af ombudsmandens gennemgang af rapporter på sikringscelle- og observationscelleområdet har direktoratet bedt statsfængslet om at sikre, at der sker en højnelse af kvaliteten på

området. Direktoratet har således bedt fængslet om at oplyse, hvordan man vil tilrettelægge dette arbejde og hvilke konkrete tiltag (f.eks. undervisning af personale, lokale instrukser, kontrol af rapporter m.v.), der vil blive iværksat.

Direktoratet har endvidere meddelt statsfængslet, at man går ud fra, at der er udfærdiget nye instrukser på området efter straffuldbydelseslovens ikrafttræden.
..."

Jeg har noteret mig det anførte og beder direktoratet om at underrette mig om fængslets svar til direktoratet i den anledning.

Ad punkt 7. Opfølgning

Jeg beder om at statsfængslet sender de udtalelser mv. som jeg har bedt om, gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen som jeg ligeledes beder om en udtalelse.

Ad punkt 8. Underretning

Denne rapport sendes til Statsfængslet i Vridsløselille, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i fængslet.

Folketingets Ombudsmand
Hans Gammeltoft-Hansen